

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

August 2019 (Anul XI) Nr. 126 (8/2019)

BOEM@

August 2019 (Anul XI) Nr. 8 (126) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași
editată cu sprijinul A.S.P.R.A.

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

8 / 2019

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Paul Sân-Petru, Tănase Dănilă, Denisa Lepădatu, A.G. Secară, Victor Marola, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Mircea Marcel Petcu (Tulcea), Lidia Grosu (Chișinău), Dumitru Anghel (Brăila), Melania Cuc (Bistrița), George Filip (Canada), Petru Jipa (Germania)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376, 0740 596225

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Cristian Ștefănescu (p.8), Constantin Oancă (p.10), Maria Timuc (p.15), Nela Talabă (p.16), Ion Tutunea-Hercinicul (p.21), Dorian Marcoci (p.22), Cătălin Poenașu (p.24), Florentina Stanciu (p.25), Daniela Fărtăiș (p.26), Lazăr Magu (p.34), Camelia Ardelean (p.37), Denisa Ciaculan (p.38)

Proză: Ioan Romeo Roșianu: Îngerul păzitor (p.4), Marian Drumur: Curți artistice (p.11), Diana Țăruș: Omul este un univers cu mii de drumuri (p.29)

Cronică de carte: A.G. Secară: Chemarea Literaturii (p.7), Tudor Cicu: Emil Mircea Neșiu - poezia prin care poți comunica și cu privirea (p.30), Dumitru Anghel: Alidada de Violeta Craiu (p.35)

Note de lectură: Nicolae Rotaru: Între Mortua est și Memento mori (p.9), Lucia Pătrașcu: Cezarina Adamescu – miracolul creației (p.32)

Eseu: Mihail Gălățanu: Crucea și cucuta (p.3), Petre Rău: Conversație cu Dumnezeu / Deziluzia umană / Ce se petrece azi (p.12) / Nu mai sunt tulburat de infinit / Nemurirea / Preotul (p.13) / Critica literară / Frica (p.14), Gheorghe Oancea: Măria sa timpul (p.17), Florin Negruțiu: Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112 (p.23), Maria Dimofte: Destinul cărților-destinul omenirii (p.28), Vasile Rareș Prodescu: Mozaic brâncușian pe cupolă europeană (p.31)

Istorie: Gheorghe Șeitan: Basarabia înainte de Homer (p.18)

Din valurile vremii: Charles Pierre Baudelaire: Versuri (p.27)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush – Hibiscus dancer

Coperta IV: Adam Martinakis – truEnd

Interior: Grafică de Constanța Abălașei-Donosă

www.boema.inforapart.ro

Mihail GĂLĂȚANU

CRUCEA ȘI CUCUTA

Două simboluri ale morții. Și învingerii morții. Crucea și cucuta, la care au performat doi dintre marii inițiați. Eroi civilizatori. Și, unul dintre ei, Dumnezeu. Celălalt, filozof.

Unul a băut moartea. Și suferința.

Celălalt a făcut-o una cu trupul său. A modelat-o după trupul său, în așa măsură, încât, de acum înainte, se confundă cu el, cu credința și cu felul în care a murit.

A devenit simbolul jertfei.

Lemnul ei a devenit Iisus, iar Iisus a înmugurit în lemnul crucii. Socrate a murit în temniță, judecat. La Iisus, judecata se terminase, practic, fără acuzație - și, cum ar spune poetul, fără pricină.

După Iisus, crucea nu mai are o altă conotație. Sau, dacă vreți, le pierde pe toate celelalte anterioare.

Deși a avut și altele.

Toate, simboluri felurite, orientale – prin excelență, precum crucea TAO, zisă și egipteană, păstrează doar conotația geografică.

Dar toate au conotația morții și învierii, a suferinței, jertfei și ispășirii. De la crucea egipteană până la crucea celtică.

Nu trebuie să ne mirăm de ce este la căpătâiul morților, în special cei creștini. Căci la ei este vorba despre înviere; și, oare, cine nu vrea să învie după moarte? Moartea e o certitudine, dar ce poate fi după moarte?

Cea mai bună veste nu poate fi decât înviere. Ateii nu pot fi decât în faliment cras cu ideologia lor: căci, să ne gândim, oare ce ne propun? Nu există nimic mai departe, totul e o fundătură, există moartea și atât. Nimic altceva. Nimic mai mult.

Chiar dacă aș fi ateu, cu toate că nu sunt ateu/ci creștin/creștin convins, aș vrea, la o adică, să cred în creștinism. Fiindcă Iisus îmi propune o ieșire. O salvare. Care este aceea?

Iisus îmi propune să învii. Prin propriile mele forțe, adică tocmai prin credința mea, prin efortul meu de a crede. Și de a mă încredința.

Chiar dacă viața veșnică nu ar exista, ci numai încercarea mea de a ajunge la înviere, și tot aș face toată străduința mea spre a învia, căci altă soluție nici nu am.

Așadar, dacă Iisus nu ar fi existat, atunci ar fi trebuit inventat.

Este singura ieșire din universul în care sunt. Singura ieșire în viață. Toate celelalte propuneri nu pot fi decât respinse. Căci, dacă îmi propui moartea - și atât, nu m-ai salvat deloc...

Și da, aș accepta, până la urmă, și PARIUL LUI PASCAL, deși eu nu sunt în aceeași situație. Eu iubesc și sunt iubit, iar - pentru această categorie - PARIUL LUI PASCAL nu prea funcționează.

Ioan Romeo ROȘIANU

Îngerul păzitor

Zăpușeala amiezii mă alungase din casă. Îmi târam pașii pe caldarâmul prăfuit. Căldura parcă pustiise străzile. Arar mai treceau mașini sau oameni. Câțiva câini vagabonzi se aciuiseră pe lângă niște tufe uscate de flori. Am grăbit pasul, dorindu-mi să ajung cât mai repede cu putință în Parcul Libertății. Gândul că nu peste prea mult timp voi sta tolănit pe una din banci, pe-o alee cât mai umbroasă, și cât mai aproape de lac, îmi da puteri, îmbărbătându-mă.

Când am ajuns, eram ud learcă de transpirație. Dar, spre marea mea mirare, parcul nu era chiar atât de înțesat de lume, cum mă așteptam, cum îmi imaginasem în timp ce-nceam să mă strecur cât mai pe lângă blocuri și garduri, în speranța unei dăre binefăcătoare de umbră.

Cu cât mă cufundam mai mult în răcoarea parcului, un soi ciudat de liniște puneă stăpânire pe mine, inoculându-mi o senzație de tihnă. Îmi plăcea. Mă simțeam bine în parcul de lângă Institutul de Meteorologie Filaret și gara cu același nume.

Tot căutând un loc mai umbrit, un loc în care să-mi pot răcori sufletul, m-am trezit în fața cafenelei "Arenele Romane". Așa zisa "Cafenea Literară" era ticsită de lume, de parcă toată populația din cartier s-ar fi strâns acolo. M-am strecurat cu greu printre mesele de pe terasă, căutându-mi un loc. La o masă mai retrasă, sub un stejar parcă de când lumea acolo, era un scaun liber. Celelalte trei erau ocupate de tot atâtea puștoaice, strident fardate.

-Se poate? am întrebat, ajungând lângă ele.

-Sigur, sigur! a chicotit una. Chiar vă rugăm! a mai adăugat. Scaunul ăsta e liber de vreo oră. Nimeni n-a îndrăznit să vină lângă noi. De parcă noi i-am mânca pe bărbați! ...

Privindu-se complice, cu subînțeles, puștoaicele au izbucnit în râs. Ca și cum apropierile lor n-aș fi fost eu, m-am așezat și am căutat din priviri pe cineva care să mă servească și pe mine.

-Dumneavoastră ce doriți? m-am trezit deodată întrebat.

Gândindu-mă că e vreuna din fetele de la masa mea, n-am răspuns. Dar, "vocea" aceea diafană se încăpățâna:

- Cu ce să vă servim?

Convins că nu poate fi vorba de-o farsă, m-am întors. Dar, spre marea mea surprindere, fetele cu care mă văzusem nevoit a-mi împărți liniștea, au pufnit în râs. Conștientizând farsa, m-am resemnat, limitându-mă la a le fixa cu privirea.

-Lăsați-l, dragelor! le-a dojenit una mai oacheșă. Nu vedeți că s-a fâstâcit de tot?!

Puțin intrigat de atitudinea lor, mi-am scos din geanta mi nelipsită o carte. După ce am găsit semnul pe care-l

pusesem, am început să citesc, încercând să par indiferent. Spre stupefarea lor.

Berea era într-adevăr rece. Ospătărița avusese dreptate. Am mai sorbit încă o gură din băutura înspumată și mi-am cătat de lectură. Fetele continuau să sușotească între ele.

Cum își terminaseră de mult băutura, cele trei au dat să se ridice. Păreau intrigate de tăcerea mea. În treacăt, cea oacheșă mi-a aruncat o privire peste umăr. Am mai stat puțin și m-am hotărât și eu să plec. Razele soarelui, între timp, reușiseră să pună stăpânire și pe terasă. Frunzele stejarului secular nu mai ofereau garanția unei răcori. În plus, o zăpușeală greoaie făcea aerul abia respirabil.

Cu pași înceți, parcă măsuțați, de om potopit de ale lui, am părăsit locul. În treacăt, mi-am salutat câțiva cunoscuți. Apoi, cu gândul la o oază de răcoare și liniște (acordurile mai înalte ale muzicii ce inunda terasa mă deranjaseră), mi-am reînceput plimbarea pe aleile parcului.

Copleșit de zăpușeala ce plutea sufocant în aer, m-am așezat pe-o bancă, în apropierea lacului. Nicio undă nu clipea la suprafața apei. Lacul părea mort.

Când mă așteptam mai puțin, o voce m-a trezit din reveria în care căzusem:

-Ce faci, domnule, pe-aici? Crezi că poți să scapi de arșița asta?

Când am întors capul, am avut de ce să mă bucur. Un vechi prieten era lângă mine. Ne-am îmbrățișat și, după amabilitățile de rigoare, ne-am așezat unul lângă celălalt.

-Ce mai faci, bătrâne? l-am întrebat. Nu te-am mai văzut de-un car de vreme. Parc-ai intrat în pământ!

-De toate pentru toți fac, mi s-a răspuns. Mai exact, mai nimic nu fac. Aproape că ard gazul de geaba. Asta fac.

După un răgaz de tăcere, Vasile a tresărit.

-Nelu, mi-a zis el, îți mai amintești cum și unde ne-am cunoscut noi?

-Cum să nu? m-am mirat eu.

-Ei bine, atunci hai, să mergem! Acolo trebuie să fie cu adevărat răcoare la ora asta. Acolo n-o să ne mai sugrume zăpușeala asta.

La auzul îndemnului său, cu viteza fulgerului, ca o cometă sidefie mi-au revenit în fața ochilor momentele primei noastre întâlniri. Era o după amiază de duminică, eram în catedrala cu hramul "Adormirea Maicii Domnului"...

Cu pas sprinten ne-am îndreptat spre locul în care ne-am cunoscut. Îmi părea că nu mai are aceeași putere arșița, că nu mai este la fel de greu de respirat.

Odată ajunși, după cele câteva lumânări aprinse atât pentru morții familiilor noastre, cât și pentru cei vii, ne-am oprit să privim cupola ce strălucea în bătaia soarelui. Apoi, parcă mai evlavioși ca oricând, am pășit înăuntru. Era o răcoare plăcută, odihnitoare, ce nu pomenea nimic despre ce era afară.

(continuare în pag. 5)

Ne-am așezat într-una din strane și ne-am lăsat copleșiți de liniștea binefăcătoare. O vreme ne-am mai fosit pe locurile noastre. Apoi, pe măsură ce ne simțeam din ce în ce mai în siguranță, ne-am potolit. Fiecare din noi își asculta gândurile. Născându-se.

Încă odată simțeam împlinirea slovei biblice: "La El toate sunt cu puțință". Așa era! În lăcașul sfânt, lângă umărul Său, găsisem ceea ce nu era cu puțință în orașul potopit de căldură: o oază de răcoare și liniște.

Îmi simțeam sufletul acordat la diapazonul cerului, mă simțeam copleșit de micimea propriei făpturi. Și, parcă pentru ca senzația să fie și mai profundă, cineva s-a apucat să cânte la orgă. Ca și mine, și celelalte câteva persoane aflate înăuntru, au fost copleșite. O muzică divină inunda interiorul, spărgându-se-n înaltul cupolei.

-Ce cald era afară! a exclamat șoptit Vasile, trezindu-mă din mijlocul noianului de gânduri, ce mă copleșiseră.

-Cald, cald, i-am răspuns. Ca un ecou.

-Cu toate astea, vezi?, în biserică, aici, la picioarele lui Dumnezeu, e întotdeauna bine.

-Așa e, așa e! i-am răspuns gânditor.

L-am privit cu coada ochiului. Deoarece era neras, părea cu mult mai bătrân decât în realitate.

A mai zis ceva, dar eu nu l-am mai auzit. Gândul mă purta spre prima noastră întâlnire, cu niscaiva bună vreme în urmă. El zicea în continuare ceva, dar eu nu-l mai auzeam. Însă, tot glasul lui îl auzeam. Era gătit de emoție:

-„Ștefan Vasile îmi zice. Am 42 de ani și locuiesc în imediata apropiere a acestei biserici, a ținut el să precizeze atunci. Sunt căsătorit cu Mădița din 1981 și n-am copii. Nu mi-a dat Dumnezeu. Dar, așa cum El l-a putut da un copil și lui Avraam și Sarei, de ce nu mi-ar da și mie unul? Nici măcar nu-mi fac probleme.

Muzica se spărgea-n fărâme, îmbărbătându-ne. Vasile tăcea acum. Pentru mine vorbea totuși:

-„Am fost un mizerabil, omule, un mizerabil, auzi?! Mă consideram un nimic nu numai în ochii mei și ai nevastă pe care mi-a hărăzit-o Dumnezeu, ci și în ochii tuturor celor ce mă știau. Credeam că n-am niciun preț. Așa credeam. În ochii mei nici nu mai încercam, de altfel, să mă privesc. Mi-era rușine de mine, de faptele mele. Chiar silă mi-era. Și, cu toate acestea, în pofida conștientizării greșelilor pe care le tot repetam, nu făceam nimic ca să mă schimb cu ceva. Dar, de câte ori îmi propuneam să fac asta, să mă îndrept adică, parcă făceam boacăne și mai mari. Așa că, de la o vreme, mă cam resemnasem. Eram cu totul nefericit. Diavolul îmi întunecase de tot mintea. Beam ca un porc și făceam numai rele. Multe rele. O, și de-ar fi fost numai alcoolul la mijloc! Făceam tot ce se putea mai rău pe lumea asta: beam, fumam, umblam disperat după alte femei, jucam toți banii la jocuri de noroc, unde, se putea altfel?, pierdeam mereu. Deși eu speram să câștig. Făceam multe scandaluri, îmi băteam și nevasta și pe oricine mai îndrăzneam să mi se opună. Devenisem tare violent și mă consideram nedreptățit de toată lumea înconjurătoare.”

Vasile părea că este pe altă lume. Își sprijinise capul în mâini și nu mai mișca. Muzica se tânguia în liniștea bisericii, înfiorând. Câteva bătrâne băteau mătănii sau aprindeau lumânări. Era mai multă lume acum.

-Știi, ca să mă înțelegi mai bine, trebuie s-o iau me-

5

todic. Să încep cu bătaia de la care mi se trage pensionarea.

-Ce bătaie? m-am mirat eu atunci.

-Nu ți-am zis încă? Ei lasă, lasă că-ți spun acum! m-a asigurat el, frângându-și mâinile.

Mă marcase atunci diferența dintre prezența lui, dintre corpolența lui și zbuciumul ce-l zbuciuma.

-Ți-am zis mai devreme că eram un om de nimic. Beam mult și făceam multe pocinoage. Așa se face că ntr-o seară l-am bătut pe unul, într-o cârciumă. Mi se păruse mie că se uită urât la mine. Parcă-mi coborâse pe ochi o perdea neagră. L-am bătut crunt. Nu mai vedeam nimic de furie. Cu multă greutate au reușit unii să mă oprească!

Omul de lângă mine se oprise atunci. Părea speriat de noianul amintirilor și-și trecuse mâinile transpirate prin părul buclat, ușor încăruntat și dat pe spate.

-Și, cum era normal, își reluase el istorisirea, omul a prins ciudă pe mine. Ciudă care a devenit ură. A purtat ura asta-n el până m-a prins la cotitură. Eram beat în seara aia, beat turtă. Omul mi-a luat urma, ca să-mi ațină calea. N-a ezitat s-o facă. Îl înțeleg. Avea drep-tate. Eu mergeam bălăgându-mă pe stradă, lovindu-mă și sprijinindu-mă de toate gardurile și dând în toate gropile. Mă întorceam acasă. Cântam cât mă țineau bojoci. Omul s-a apropiat pe furiș de mine și mi-a dat una de-am văzut stele verzi. Ăla am fost! Nici că-mi trebuiau mai multe! Dar, el nu s-a mulțumit doar cu atât. Ca să-și descarce nervii, a tăbărit pe mine, în mijlocul străzii. M-a lăsat palancă la pământ, așa m-a lăsat. M-am ales cu multe contuzii și cu un traumatism cranio-cerebral de ți-era mai mare dragul. Nu știu cât am zăcut în mijlocul străzii. M-a găsit un șofer care era să dea peste mine. El m-a dus la spital. Au urmat nici mai mult, nici mai puțin de 13 internări. Am fost la mai multe spitale cu secții de neurochirurgie și neurologie. Până la urmă, așa cum îți zisei, am fost pensionat pe caz de boală”.

După ce tăcuse puțin, parcă adunându-și gândurile, parcă mai îmbărbătat, Vasile își continuase povestea:

- După acel incident, Miliția mi-a cerut să le spun dacă nu cumva am recunoscut pe cineva în seara aia. Deși știam cine e cel care mi-a copt-o așa de bine, nu le-am spus. Voiam să mă răzbun eu, nu să mă răzbune ei. Cum eram eu tare negru în cerul gurii, nu voiam nici să-l iert. Așa că, încet, încet, am început și eu să-l pândesc. L-am întâlnit de câteva ori, dar n-a prea fost loc de întors. Așteptam doar momentul priel-nic. Eram sigur că el o să se ivească, eram sigur. Medicii îmi interziseseră cu desăvârșire să mai beau. Dar, ce crezi? Eu i-am ascultat? Tot mai beam câte o duș-că-două. Și cum le beam, iar se năruia cerul peste mine. Iar am început să fac scandaluri. De data asta, mult mai des ca înainte. Mă luam de toată lumea. Însă, fiindcă mă știau bolnav cu capul, îmi dădeau pace toți, nu mă mai luau în seamă. Asta mă înciuda și mai mult. Și, uite-așa, a venit, de-odată, vara lui 89. Atunci, în august, am fost invitat cu soția mea, la o petrecere de familie. Cum n-a reușit nimeni să mă facă să nu beau, în scurtă vreme eram deja beat. Și, în starea în care eram, mi s-a părut mie că nevastă-mea îi cam face

(continuare în pag. 6)

ochi dulci lui unu. Atât mi-a trebuit! Am chemat-o pe Mândița într-o altă cameră și am luat-o la bătaie. Faptul că nega totul, m-a enervat și mai tare. Țipetele ei i-au atras pe ceilalți. Sora ei, gazda, a încercat să mă operas-că. I-am croit și ei câteva. După asta, bărbații care erau acolo, m-au imobilizat. Mândița a prins prilejul ca să fugă. Eu după ea, că mă smucisem și scăpasem din mâinile lor. Mai și țipam cât mă ținea gura. De la etajul doi și până la parter, în graba mea, am căzut de vreo trei ori. Am mai căzut odată și la ieșirea din bloc. Când m-am ridicat, Mândița nu mai era pe nicăieri. Nervos, m-am întors în apartament. Nimeni nu mai cheua. Eu am mai băut. Cât timp nu mi-a zis nimeni nimic, mi-am văzut de băutura mea. Dar, parcă neavând ce face, cumnatul meu s-a găsit să mă dojenească. Cuvintele lui m-au înfuriat așa de tare că i-am tras și lui câțiva pumni. Mai mult, ca să fiu sigur că nimeni n-are curajul să se mai ia de mine, am luat un cuțit în mână. La un timp, fiindcă mi se cam făcuse rău am ieșit pe balcon. Să mă răcoresc. În minte mă rodea gândul că nevasta mă înșeală. Și că toți îi iau apărarea fiindcă îi dau dreptate. Cum eram și un tip tare orgolios, n-am conceput că pot să trăiesc o asemenea "rușine". Am încălecat balustrada balconului și mi-am dat drumul de la etajul doi. Cumnatul meu a mai apucat să mă prindă de cureaua de la pantaloni. Dar, cum eram mai solid decât el, eram să-l trag și pe el în jos, după mine. Numai că, așa a fost să fie, pe el l-a prins un altul. Mi s-a rupt, în schimb, cureaua de la pantaloni. Era una din imitație de piele și s-a rupt. Am căzut sub ochii lor neputincioși. În urlete și țipete au coborât scările. Eu zăceam lat, intins. M-au luat pe brațe și m-au urcat în apartament. Cineva, din vecini, a anunțat Salvarea. Dar, spre marea lor mirare, mi-am revenit imediat ce m-au înșins în pat. Nu le venea să creadă ochilor. Toți mă vazuseră căzând. Când m-au întrebat cum mă simt, le-am spus că n-am nimic. Aburii alcoolului băut până atunci parcă se evaporaseră. Nu mai aveam nimic din starea aia de beție. Au început să mă pipăie și să fie grijulii cu mine. Mai ales Mândița, care apăruse ca din senin. Asta m-a deranjat puțin. Mi-am luat nevasta de mână și-am dat să plec acasă. Pe scări m-am întâlnit cu brancardierii de la Salvare. M-am făcut că plouă și am dat să plec mai departe. Însă, nici n-apucasem bine să iau colțul blocului că m-au și ajuns din urmă. Erau toți cu ei. La insistențele lor, am mers la spital, ca să mi se facă un control. Când au văzut că n-am nici măcar un fir de păr clintit, au înmărmurit. Dar, și mai mare le-a fost mira-rea când le-am spus că era normal să fie așa, atâta timp cât, în timpul căzăturii, am simțit cum parcă două mâini nevăzute, uriașe, mă țin și mă așează cu grijă pe pământ. Le-am mai spus că am auzit și-o voce care mă asigură că Dumnezeu mă iubește. Așa păcătos cum sunt"

Îi dăduseră lacrimile Atunci lui Vasile. Ca un copil plângea, ca un copil. Apoi recăpătându-și liniștea, a con-tinuat:

"- A mai durat agonia mea aproape încă o jumătate de an. În tot timpul ăsta, cei din jur credeau că m-am ținut și mai tare. Vorbeam singur, aveam privirile goale și cătam mereu cu ele-nspre ceruri. După ce am vorbit cu preotul de la biserica asta, parcă mi s-a limpezit mintea. De la spovedanie am ieșit cu sufletul împăcat și plin.

Boem@ (126) 8/2019

De-atunci n-am mai pus picătură de alcool în gură. M-am schimbat cu totul. Nevestii aproape nici că-i venea să creadă. Și, asemeni ei, nici altora ce mă știuseră altfel".

Vasile își terminase plângând istoria vieții, istoria împăcării lui cu Dumnezeu și cu oamenii. Erau lacrimi de fericire, însă, erau lacrimi de recunoștință și descă-tușare.

Ca o obsesie, imaginea bogat redată de el, cea a căderii în gol, mă domina. Dumnezeu îmi demons-trase încă odată că El e "Cel la care se poate totul".

Când am întors capul, Vasile mă privea mirat. Am dat să zic ceva, dar m-a oprit, făcându-mi semn c-a început slujba. Am tresărit când am auzit cuvintele preotului:

-Și ne iartă nouă greșelile noastre, că Tu ești Cel care se milostivește de sufletele noastre, că Tu ești Cel care ne-ai dat fiecăruia dintre noi câte un înger păzitor, care să ne aducă aminte că Tu nu ne-ai dat pre noi uitării, și că ne iubești, așa păcătoși și nerecu-noscători cum îți suntem...

A.G. SECARĂ

Chemarea Literaturii

Lucia Pătrașcu, *Chemările Indris și Dansul cărților*,
Ed. PIM, Iași, 2019, respectiv 2018

Cele mai noi cărți ale Luciei Pătrașcu, scriitoare non-conformistă a spațiului cultural de la Dunărea de Jos, pe lângă cele mai vechi, zece de poezie, una de critică de întâmpinare, alte cinci de literatură pentru copii și teatru scurt, tot pentru copii, confirmă statutul domniei sale: spirit mereu atent la tot ceea ce poate fi nou, buna sa credință în valorile literaturii, deschisă către experiment literar, dar și către universal...

„Chemările Indris” sunt cele mai bune dovezi în acest sens, „Indris”-ul fiind o specie foarte nouă, inventată de ISIDRO ITURAT HERNANDEZ, scriitor și profesor de limba și literatura spaniolă, născut în Spania, în 1973.

Forma acestei poezii, 3-3-1-1, este rezultată dintr-o condensare strofică a Sonetului, cu schimbarea ordinii și cu rimă variată (prezentă, absent, regulată, neregulată).

Indriso, în original, este o poezie ce constă din două tercetos și două stanzas de versuri unice, după cum le denumește Isidro Iturat, adică două terține și două monostihuri (3-3-1-1). Această poezie tolerează orice tip de măsură în numărarea silabică, ceea ce constituie o formă fixă și dinamică în același timp: pe axa verticală, aranjamentul non-variabil al versetului 3-3-1-1, cu variantele sale, iar pe axa orizontală, variații în cantitate. De asemenea, recunoaște toate gradele și genurile de rimă.

Cartea de indriso-uri este o bijuterie în sine, cu traduceri și în franceză și în spaniolă, în semn de omagiu pentru inventator. Carte și a „asfințiturilor” („Asfințituri”, titlu de poem: „În clipa despărțirii, // Am înapoiat pentru totdeauna/ Asfințiturile însângerate, / Punând în această carte// Suava deznădejde, / Ca o închinăciune a inimii, / Pentru sufletul care a murit// Sub tășul privirii tale” - p.12), are ceva în ea și din duritatea și lipsa de empatie a Eternității, dar și câte ceva din frumusețea și „sclipirea clipei”, fiind, ca orice carte de poezie reușită, o strălucire (sunshine) care oglindește „mintea neprihănită”, dincolo de orice încruntare a... Violetului (p.9), „violet” cântat atât de frumos mai demult de către Carolina Ilica, o scriitoare îndrăgostită și ea de experiment, de neconvenționalul expresiei versului, nu numai prin cartea clasică, de hârtie, ci și cu ajutorul ceramicii, lutului, lăunii, lemnului...

Încetând să mai înțeleagă „armonia florilor de măr/ ce depășește anotimpul” (p.15), Lucia Pătrașcu admite

iarăși că strivirea corolei de minuni a lumii nu este o soluție... lirică. Mișcarea, dansul, „alergarea” sunt alternative, Lumina este încă un deziderat ca la Van Gogh, dar și ca „lumină a poeziei” pur și simplu (cf. p.45), dacă vreți și cum vă place: „Alegam să prind/ Bucuria cuvântului jucăuș, / Ce picura în pași de dans// Albastre armonii celeste.// El se rotea în jurul meu, / Desenând o armată ordonată de litere, / Ce priveau către lumină, // Ca florile soarelui, în plină vară”.

În (de)plină activitate creatoare („ce toamnă am”, p.60), Lucia Pătrașcu știe să și aștepte, dând Timpului, personaj central, ceea ce este al lui, dar și depășindu-l metafizic, cu o reîmprospătare a rememorării unui vechi cântec de sărbătoare de iarnă: „Zburdă o sanie cu zurgălăi// Și scapără sub tălpile în fugă, / Când, înotând în neaua strânsă-n clăi, / Se duce, se tot duce ca nălucă.// Doar tu rămâi și-aștepți într-un colind / Să înflorești ca mărul din po-veste, / Dar ning la tâmplă-ți florile de-argint...// Poți să mai crezi în timpul ce mai este?” (p.21 – poemul „Așteptare”).

Credința în valorile umaniste ale artelor este cea care o mobilizează să continue să noteze, „cu speranța primăverii” „mirările inimii. Albastre.”, să fie martoră la „uneltirile” condeiului care a făcut „de toate!...// A lăcrimat pentru tristeți, / A chemat dorințe, / A înălțat visuri.” (p.27).

Influența liricii extrem orientale se simte cel mai bine în „Cocorii”: „Cu aripi frânte, / În prag, cocorii / Îmi Țes în palmă// Miroas de flori.// Din gene pică/ O ploaie caldă, / Pe sub frunzișul// Ce cântec scaldă” (p.30), „bucuria crizantemelor” apărând și într-un retoric „De ce!” (p.51).

„Măceșul” este un samuraic poem, de o delicatețe aparte!

Perechi de nori, de castani, de îndrăgostiți („Doi pe față, doi pe dos...”, p.54) sunt martori la îndemnuri precum „Să nu te superi, nici să nu blestemii”, poeta, o pelegină târzie către o Compostella solară adună „vorbele risipite în ceață”, le împodobește cu petale de trandafiri „și împreună cu ele” pleacă spre tăcere ca să întâlnească menționata mai sus lumină a poeziei, pe care o dăruiește cu iubire autentică semenilor, cititorilor...

Este atentă și la „rănille sufletului hoinar”, nu numai la sângerările trupului, observă „de unde vine lacrima”, întrebând ca la Gauguin ori Kant, măcar parțial, „De unde vin eu?” Intră în dialog real cu Moartea, p.123, dar și cu Netrăirea aducând aminte de poemele Constanței Buzea, p.126, cu Dorul, p.60, în spaniolă și franceză tradus drept... Nostalgie (splendidă „roua uriașă a dorurilor de demult”, p.78), intră și în mic proces cu Timpul care i-a cam asuprit bucuriile, lăsând-o doar cu promisiunea lor (p.63), cu „risipirea visului”, constată „adevărul, de-gradat în minciuni// A evadat spre o lume mai bună.” (p.69)

Dar aceste stări sunt mai degrabă accidente, sărutul Infinitului detașând condiția umană: „Când mi-am scris visele pe un ram înverzit, / Infinitul m-a sărutat pe frunte, / Urându-mi drum bun.// Prin

(continuare în pag. 8)

ochii mei, timpul purta pe cap/ O pălărie de pânză de păianjen,/ Atârnându-mi la reverul bluzei// O floare roșie de mac...// Era primul vis împlinit?"

Un pic mai departe în economia cărții eul liric dorește să fie o floare de colț, spre sfârșit vrea să fie un „strigăt”, p.156, totuși nu avem stridențe, nici onirism, ci mai degrabă reverism, dacă poate fi permis un astfel de termen, apărând și o surprinzătoare trimitere S:F., sau chiar mai multe: „În noaptea neagră,/ Pe caldarâm,/ Sună pașii ascunși...// Fără să știu de unde vin,/ Mă cufund în cadența lor/ Și, ca un robot,// Pornesc alături de ei,// Până dincolo de lespede rece...” (p.147).

„Pași ascunși”, poate cei care fac acești pași vin din „universul stelelor”: „Numai prefăcuta lună,/ Cu nevăzutele sale cratere,/ Răstălmăcea oglinzile.// Și marea plagia basmul diluat.”

Ar fi asta o definiție a poeziei Luciei Pătrașcu, „răstălmăcire a oglinzilor”, a imaginilor supuse de către cuvinte, unele exilate în fântâni misterioase, altele în vise de taină, jinduire de spațiu sacru în „timpul trainic”, jinduire de „perete alb”, p.171, aventură de gânduri proscrise, p.87, clipă travestită, anunțată de croncănit de ciori lacome, dor de insulă de speranță, cu izvoare hrănitoare. „cu apa credinței,/ cu istorie, cu iubire.” (p.93).

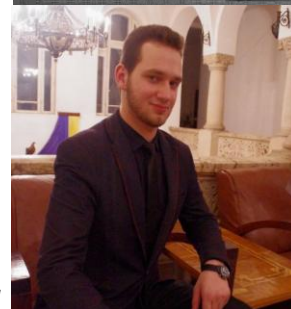
Dor de întoarcere la „lacrima dintâi”, care poate fi a Evei, a lui Adam, a primei lacrimi conștientizate a poetei! La „candela înțelegerii”, p.129, la „Înțelegere” (titlu de poem, care urmează a fi citat) sau la acea deja menționată refuzare a strivirii tainelor (Unde... „Lăcomia” poate fi mefistotelică, p.111): „Inima m-a luat târâș...// M-a dus într-un mănunchi de șoapte,/ Unde, pe candoarea viselor osândite,/ Singurătatea mea lasă o alinare.// În apusul vârstei, cu grija unui arhivar,/ Iatacure tainice păstrează/ Aroma unei iubiri rătăcite// Dincolo de semnul înțelegerii.” (p.105).

Este străduire de transformare a vorbelor, siluite sau nu, în nestemate, picurare a lor într-o aproape mistică, misterioasă clepsidră, invocare a unei candori angelice care mai poate juca șah cu muritorii, fără tensiunea unui Bergman din „A șaptea taină”, dar cu o onestitate care poate sesiza diluarea basmului, p.141, nestatornicia ritmurilor, sinuciderea ca o ascundere nebună a ploii „într-o canalizare amestecată” (p.144).

„Risipă”? Alt titlu de poem, p.150. Fără interogare, dar cu un semn al exclamării în interior. Cu siguranță, risipa de poezie nu există. „Chemările...” Luciei Pătrașcu sunt o dovadă clară: dacă nu vine Poezia la munte, vine Muntele la Poezie! „Semnul”, p.153, exemplifică: „Existența mea plină de doruri/ Îmi spune că muntele/ Este viu și mă așteaptă.// Urc cărările-i nesfârșite,/ Să găsesc depărtările luceferilor,/ Care, cu nimbul lor,// În conturul unui verb,// Cheamă semnul poeziei.”

Rămân vrăbiile anilor, hăituind și ele, cu veselia candorii, „golul etern”... „Prăvălind ecoul focului adunat”, p.168. Prometeică, poeta Lucia Pătrașcu provoacă vulturul lucidității divine...Această luciditate înfruntând Toamnele se relie-fează și mai bine în „Dansul cărților”, o carte la care vom reveni.

(va urma)

Cristian ȘTEFĂNESCU

Claustrările ude

mormane de năvoade scrutau cerul
și-ntunecau Soarele cu umbre de mozaic
al morții și prizonieratului
într-un lac dulce cu maluri sărate
și goluri în stomacul norilor obezi
eu pescuiam sau mă făceam
c-aștept lângă undiță să prind ceva
sau să fiu prins în adâncuri
aici sus tot e uscat
și prins în lanțuri de aer pământ
tentații și dureri
mai bine să trăiesc printre ape
unde ce plângi e totuna cu ce trăiești

Manifestul poeziei libere

opriți vă rog
încărmizirea poeziei în ziduri de nepătruns
și-n cetăți funeste
închizând râuri
curgând spre tot ce-i de simțit în lume
lăsați-o vă rog să umble liberă
în pană de găscă și-n coadă de pește
căci versul plutind din lanțuri
lumea versuiește

Doar sufletul era pudic

desprinsă ca dintr-o canava
de-a lui Boticelli
în care Venus caută plăceri în noapte
o aveam de-un suflet pudic
vedeam în felul cum
se dezbrăca de șerpui
de la sânul ei și-n modul
în care-și despletea părul lung
o curtezană autentică
învățată-n căile resemnării
în treptele vârstei ce-o avea
părea mai tânără sau doar
ochii mei vedeau în spectrul
tinereții lor
în orice caz
nu era adepta zilelor
n-avea plăcerea Soarelui
știa doar că noaptea ascunde cel mai bine
trupul de suflet și că fiecare-și face de cap
când nu se vede

Nicolae ROTARU

ÎN TRE MORTUA EST ȘI MEMENTO MORI

După ce, în 2001, ne-a oferit „Meseria de a muri” (alternativă a intitulării la „Il metiere de vivre” a lui Pavese), iar în 2007, ne-a dat „Moartea noastră cea de toate zilele”, Dumitru Augustin DOMAN, scoate în lume, în 2019, „Moartea de după moarte”¹, în colecția „Manuscriptum Mousaion” a editurii ieșene Junimea aflată la jubileu. Cartea este o construcție de „foitaje” (așa zicând celor 14 oferte de grupaje) care are un blat (Legături primejdioase) și o față ad-hoc a preparatului literar (Introducere în epilog) asigurate poeticește de prietenul autorului, Adrian Alui Gheorghe.

Dintru început trebuie spus că opul (puțin peste 130 de pagini) este un fel de „casă” dacă nu cumva o carceră a morții. Adică o construcție pentru „doamna aceea” știută de toți, invocată de mulți și luată la refec de autor în fel și chip, prin recursul la câteva cuvinte (flashuri, momente, meditații) zeflemitoare, satirice, informative, umoristice, aforistice, analitice, uneori recurgând și la ajutorul semenilor, de la Renard, Bunin, Cioran, Tolstoi, Trakl și Grigurcu la Costel Stancu, Horia Pătrașcu, Lucian Scurtu, Leo Butnaru, Marian Drăghici sau Virgil Bănescu, din care citează și interpretează (critic) păreri și metafore despre același personaj feminin purtător de coasă și aducător de fiori... existențiali. O mare parte din textele acestei cărți trăiesc o a doua tinerețe, fiind grăitoare ca niște etichete euro-conforme pe un produs de consum: spun multe în puține cuvinte.

Deși am constatat-o prin lectură, DAD a ținut să precizeze în dedicația cu care m-a onorat că volumul conține „fragmente pe cât de voioase, pe atât de inexacte despre doamna aceea”. Căci, nu-i așa, despre morți numai de bine, dar despre moarte așa spunând a la Colentina mea rezidențială, numai la mișto! Autorul (umorist desăvârșit și satir subtil) tratează subiectul (mai ales personajul) din perspectivă vitalistă, filosofică, existențială, optimistă, creștină, necum fatalistă, resemnată, capitulantă. Deși balansul (ca să-l invoc pe marele nemuritor Eminescu, are loc între „Mortua est” și „Memento mori, ofensiva jemanfișistă a autorului (un cititor pasionat și profesionist care-și asumă și statutul de scriitor!) este un fel de colecție de fișe pentru un tratat sau o antiteză de doctorat cu tema „trecerea Styxului”. A altora, desigur, cum observa și Alui Gheorghe, pre și postfațătorul cărții! Numai că textele lui DAD, departe de a fi funeste, trăiesc o nouă tinerețe voioasă prin veșmântul ludic în care sunt oferite. Sunt, în majoritate, niște pilule (placebo) menite să vaccineze cititorul exact împotriva „morții de după de moarte”, dar, mai ales, a celei dinainte de marea trecere: traiul pe vătrai sau la limita existenței. De la simpla observație-definiție („Moartea e cunoaștere”, „Moartea este întregul din parte”, „Ce-mi place și ce nu-mi place la moarte. Fără să reflectez prea mult, instinctiv deci, nu-mi place că ea există. În rest, ea este o noțiune de discutat

Dumitru Augustin DOMAN

Moartea de după moarte

JUNIMEA
LA 50 DE ANI

la un pahar, la o halbă”, „Moartea – câtă certitudine într-un singur cuvânt!”), la micro-pamflet („În amurg, îngerul cel grăsuliu, trecea drumul de munte cu sufletul meu sub aripă. Îl purta discret, cum poartă un consilier mapa ministrului Metafizicii. Păzitorul meu grăsuliu, cu aripi albastrii, urca pe costișă cu sufletul meu sub aripă”), de la comentariul onomatopeic la citatele celebre la „schițsoara” umoristică (despre părerea lui I.D.Sârbu apropo de pește, p.18, Raiul pe pământ, p. 26, săpatul gropii centenarului Niță Ioniță, p.31, despre Simion cel bolnav, p. 65, despre veterinarul Marcel, p.66 și despre pomana pe viu a Polinei, p. 88, despre vrăbiile lui Bârsilă, p.91 sau despre vânzarea sicriului cu „defunctul” inclus, p. 94) cartea este un adevărat rețetar cu leacuri contra sositei fără esptanță dar inevitabilă, un opuscul de umor dens, un joc (second) destinat curei anti-stres și anti-oboseală. Deși poate fi obiectul unei lecturi de călătorie, de concediu, de duminică (cum a fost cazul meu), „Moartea...” lui DAD (!) poate fi accesibilă oricui și în orice circumstanțe de timp și de loc. Se poate parcurge și la coadă la farmacie sau la dentist, la recalcularea pensiei ori la obținerea ajutorului de șomaj, cu un pahar de licoare zeiască în mână sau între două sorbituri de ceai dietetic, pe timp de caniculă sau de averse torențiale, chiar și în timpul unui meci de tenis de mare șlem sau al unei evoluții la tribună a unui politician ce se visează ales președinte.

O secvență din cele 14 se intitulează „Despre viață și moarte de la marea cea mare și neagră” și cuprinde fragmente de jurnal estival la temă, când autorul și-a oferit „supliciu” unui sejur fără internet, iar la întoarcere a asistat la moartea senină a cățelușei sale, care îl așteptase parcă să-i spună că

(continuare în pag. 34)

Constantin OANCA**POEME ÎNTR-UN VERS**

Primăvară – cocorii îmi ară privirea.

Dimineață – ciocârlia naște văzduhul.

Chipul tău este o apă mare în care eu mă înec de fiecare dată când mă uit în ea.

Iarnă – ninge pe drumul ce duce grăbit spre moarte.

Gura ta este făcută din cuvinte, cum mâna îți este făcută din mângâieri, sau picioarele din foșnet de iarbă.

Singurătate nu există, există doar inima mea.

Afară se-nserează, iar mie mi-e dor.

Noapte – răsare luna în dreptul îmbrățișării noastre.

Cămașă de in pe trupul dorului, înserarea.

Un popor de copii singuri în fața unui deșert fără traversare.

Dragostea este simplă ca lumina zilei, îndrăgostirea, în schimb, este tulburătoare ca înserarea.

Înserarea – umbra ta care nu trece de sufletul meu.

Dumnezeu a pus în locul unui înger luna.

Luna – mica sirenă de pe țărmul din cer al acestei mări.

Măiastra – pasărea se desprindea după o clipă de ramul care-o-nchipuise.

Ca și lumina muzica este un car la care trag șapte îngeri cu șapte trâmbițe.

Muzica este o mare ființă rănită de moarte, al cărei sânge curge spre iertarea păcatelor noastre estetice.

Noaptea este un somn, iar luna visul care crește din el.

Noapte – Dumnezeu ne privește cu toate stelele.

Necunoscuta calcă pur prin poeme cu ochii cât bucuria mea.

Ochii tăi sunt pietrele din apa care trece.

Tu ești lacrima, iar eu ochiul care o plânge.

Moartea poetului este o prăpastie de netrecut.

Vioara cântă numai dacă este iubită.

Când vii plutind în adevăr, deși vorbești pe înțeles, ceilalți nu te pot pricepe.

Totul trebuie simplificat în noi până la nuanța de asfințire a lunii.

Singurătatea este un nor mare care se ridică în urma plecării iubitei.

Timpul trece leneș, dar la timp, cu plugul pe chipul nostru, ne sărută pe toate încheieturile vieții și crește-n urma noastră în arbori de furtună.

Când ești luminat te însoțește umbra efemerității tale.

Cu fiecare somn murim câte puțin, cu fiecare vis înviem câte puțin.

A zburat o pasăre, legănarea acestei ramuri este un vers al meu.

Înserarea, dorul, tristețea, singurătatea, așteptarea sunt vânturi din univers.

Visul – luntrea care plutește pe apele somnului.

După ce l-a făcut pe om, Dumnezeu l-a așezat pe acesta în viața Lui.

Oricât de mare ar fi întunericul, el nu întârzie cu nimic ziua care se apropie.

Nu păsările zboară, ci zborul are forma păsărilor.

Vântul nu trece de plop, cum muzica nu trece de viori, cum zâmbetul tău nu poate trece de inima mea.

Zâmbetul e o lucrare minuțioasă, nu una de mântuială

Un înger trece prin tine zâmbind.

Zâmbetul crește din inimă precum floarea din pământ și trece apoi ca o lumină pe chipul celorlalți.

Vântul se aude, ori e Dumnezeu desfrunzirii mele? Iarna trece pe drum în haine albe.

Între anotimpuri numai iarna este ieșită din lume.

Biblia – arca din noaptea mea de patimi.

Merele nu de ramuri atârână, ci de bolta cerească.

Nu pentru ea se duce spre lumină iarba, ci pentru mine.

Noapte cu lună – poem scris pe fața cerului.

Ploaie – poem scris în streșina casei mele.

Sunt țara din care toți pleacă și nimeni nu vine.

Apocalipsa este un poem continuu cu ape până dincolo de vârful munților și cu focuri până la cer.

Frumosul este cea mai bogată țară, care trebuie cucărită.

Ratarea lui Dumnezeu este așa de mare, că-și merită numele de iad.

Stelele sunt oamenii văzuți din cer.

Prea este de pământ România, ca să mai poată rămâne așa.

Viața noastră este un fluviu care curge în lumea asta și se varsă în lumea cealaltă.

Între naștere și moarte timpul trece așa de repede, că n-ai să spui în întregime Constantin Oanca.

Privind din cer, nașterea și moartea omului sunt văzute ca fiind simultane, adunate într-un singur punct.

Marian DRUMUR

Curți artistice

Prima slujbă în deplasare și deja urmăream un câine vagabond; mirosul uniforme de ecarisaj, altceva nu-l putea face atât de suspicios: fente, sprinturi... degeaba, îi călcam pe urme iar Leni aținea ieșirea din stradelă cu ditamai crosa de aluminiu; dintr-odată javra s-a strecurat prin poarta întredeschisă a unei case. Am intrat după el în curte, o palmă de loc; a venit și partenerul, a închis canatul: gata! A chelălăit nițel, tupilat într-un ungher, a jucat în laț, apoi s-a resemnat. În camionetă, la cușca individuală, norocosule... te-ai făcut de-o sterilizare!

Ne-am uitat în jur: pustiu, numai potrivit s-o luăm din loc înainte să țipe oarecine de violarea proprietății, tratament inuman... mai știam și noi câte ceva.

– Ai ginit acolo-șa? a indicat Leni.

Peretele dependinței de-l semnală avea, printre mîncăturile tencuielii scorjite, o imagine mare în relief, silueta colorată a unui om care parcă răsturna un bolovan.

– Un drumar!

– Nea! Un vânător... cu sulița!

– Hai, că ne-am prostit... șopron cu mîncături, atât!

Dar Leni nu era convins; s-a dus la gardul imobilului următor, străduindu-se să vadă oareceva.

– E un mozaic acolo, a anunțat triumfător. Cu pești și scoici.

– Ai grijă să n-o iei razna... fiecă înțeleptă schimbă omul!

– Nee!

Adăpostul canin producea mirosul său, amestecat cu larma javrelor care întâmpinau noii-sosiți; am transbordat proaspeții pensionari în padocul de carantină – cine știe ce boli sau paraziți mai aveau – treaba celor de la ASPA, noi eram chitiți să lepădăm echipamentul la vestiar și să ne ferchezim tocmai cât să putem bea câtva la „Varice”, bufetul de la marginea stadionului. Zis și făcut!

După al doilea monopol cu sirop pe Leni l-a prins cheful să zică:

– Bre șintăre, om fi noi cum suntem, dar nu proști! Acele curți înseamnă ceva... nu știu cum să-ți spun!

„Șintăre”, auzi! Nu se încurca tovarășul meu cu corectitudinea politică. Și a continuat:

– La un oraș vechi, te miri ce-a rămas din moși și strămoși.

– Păi bine, colega, i-am zis, nu există nimic de odinioară. Și-au făcut oamenii gospodăria, au dăruit bordeiele... războaie, naționalizări... băjenari... n-a rămas cătuși de puțin. Chiar și oamenii sunt alții.

– Mai vorbim noi!

De la stadion am pornit o bucată de cale împreună, automat către locuințele noastre. Leni devia primul, înspre demisolul ce-l găzduia pe el și Vasilica, eu mai aveam de mers, până dincolo de pasarela căii ferate.

În ziua următoare am fost combinat cu alt șofer; de ce? Fiindcă Leni nu venise la serviciu; s-o fi îmbolnăvit, mi-am zis. De lucru era cu prisosință! L-am ochit pe colegul cum își făcea parte din combustibil, n-am zis deloc – eram la început, barem ar fi putut să-mi facă cinste... ți-ai găsit! Fiecare pe drumul lui!

Abia vineri mi-a apărut perechea... l-am iscodit, s-a întâmpnat ceva? dar a amânat... cică se cuvenea timp... ceea ce nu era cazul. La plecare m-a avertizat:

– Mergem la mine... chestia durează!

Taman ce trebuia să fiu curios.

Locuința era la demisolul unei case cu grădină; se intra prin spate. Mai fusesem pe strada aceea, odinioară... era la fel.

Nevastă-sa (căsătoriti nelegitim, zicea Leni) era acasă. A pus pe masă o sticlă cu tărie, felii de pâine și salam, a închinat cu noi o dușcă și s-a dus undeva în apropiere.

– Își face veacul în piață - mai cară marfă, ajută precupeții, doamnele vârstnice, vine cu sacoșa plină, a explicat gazda. Poate și ceva pomeni, completări... destul că ne ajungem cu mâncarea. Își cunoaște locul! A făcut un copil... fabulos ce imaginație are... stă la bunici! Mai hai un rând!

– Bine-bine, l-am întrebat, și care-i chestia?

– Mai demult, a început el gânditor, am dat o gaură în perete, meșteream... dar privind-o înde-lung, am realizat că se dedubla, relevând încă ceva; am gândit să caut și alte scobituri asemenea, ba încă le-am strâns pozele, un album... câțiva ani... erau niște puncte cu *însușiri*... cum să spun, abstracte. Ei, într-o zi albumul de colecție mi-a fost furat; semn că ce descoperisem nu trebuia continuat...

A mai turnat un rând de tărie și a urmat:

– Deunăzi, pe strada cu pricina, am simțit din nou că se află ceva și am pornit să găsesc.

– Va să zică de aceea n-ai venit la slujbă?

– De aceea.

– Leni, dai salariul pe ceva?! Îți aduci aminte ce greu am luat examenul? Proba practică de aptitudini – ademenirea, urmărirea, prinderea animalului?!

– Și proba teoretică, râse el. *Identificați și comentați figurile de stil din „Bubico dispăre ca un porumbel alb în neagra noapte”...* etcetera!

Apoi a devenit serios.

– Strada respectivă a fost un *coridor* pentru pelerinii de odinioară ce năzuiau smeriți, rugându-se în mers, către Peștera Sfântă; frescele le pomeneau anumite evenimente ce-i țineau laolaltă... Tradiția s-a perpetuat, fără să mai știe careva de ce așa se cuvenea, fiindcă nu țineau să fie băntuiți, cum a tâlcuit Hilda vrăjitoarea.

– Ai pătruns tu noima?!

– Da, m-a înfruntat el. Și o să continui!

– Cum vrei, dar pentru asta e nevoie de școală, l-am contrat. Ani mulți! Chiar dacă ai descoperit ceva, cine să te creadă?!

– Nu înțelegi, a oftat. Nici nu mă așteptam. E vorba de locul *meu* în tablou. Cândva pe-aici curse potopul și tot au rămas urme. Trebuie să privești dincolo de suprafață - atunci se relevă mulțimea palmelor ce-și lăsară amprente suprapuse în ocrul tencuit.

Fereastra de la nivelul trotuarului se întuneca-

(continuare în pag. 20)

Petre RĂU

Conversație cu Dumnezeu

Aveți dreptate, titlul de mai sus este numele unei cărți celebre scrisă de Neale Donald Walsch, dar și a unui film realizat după acest scenariu, film care însă nu m-a impresionat deloc. Însă eu altceva vreau să pun aici în discuție, în legătură cu acest subiect.

Ați avut vreodată o conversație cu Dumnezeu? Eu, nu! N-am avut, deși cred că mi-am dorit asta, în multe rânduri. Cine nu și-ar dori? Pentru că o astfel de conversație nu poate fi decât una sublimă, blândă, perfectă, plină de sensuri și misterioasă totodată. O astfel de conversație, nu-i așa că ar fi un privilegiu? Nu-i așa că te-ai întreba, după aceea, de ce ai fost tu cel preferat, de ce ai fost tu alesul?

Ei, bine, n-am avut niciodată acest privilegiu. Dar pot să-mi imaginez, desigur, cum ar fi fost dacă s-ar fi întâmplat. Pot să-mi închipui că voi fi fost foarte surprins după ce mi-aș fi dat seama de prezența divinității atât de aproape de mine. Mi-l pot imagina pe Dumnezeu, dar fără să pot să-l dezbrac de hainele acelea albe în care l-am ținut înveșmântat toată viața. Mi-l imaginez vorbindu-i, nu de aproape, ci de undeva de foarte departe, dar nu într-atât de departe încât să-l știu prea îndepărtat. De undeva de unde să-i pot distinge bine chipul. Pentru că el se sprijină pe un fel de oglindă cerească, o oglindă imensă cât universul, senină precum cerul limpede primăvara.

Îmi știe limba? Sigur că da! Nu el a inventat-o atunci când ne-a încurcat limbile drept pedeapsă pentru neascultare, atunci când ne-a împărțit ca pământeni vorbitori de multe, foarte multe, prea multe limbi diferite?

Sau poate că îi știu eu limba lui și, indiferent ce ar spune, aș înțelege imediat, pentru că de el sunt creat ca ființă vorbitoare și cu el am dorit să am o conversație sinceră.

Ce mi-ar spune? Aici începe deruta mea. Pentru că, indiferent ce m-ar sfătui (că sigur de sfaturi va fi vorba!) tot voi rămâne apoi în singurătatea mea, apăsător de tot felul de griji și lucruri neînțelese, cu tot soiul de sensuri nedescifrabile, aș adăuga cu asta cel puțin încă un semn de întrebare în roiul de fluturi inteligenți ce plutesc pe deasupra capului meu.

Ce i-aș răspunde? Aici nu mai am mari derute. Știu ce-i voi răspunde, cu condiția să nu mă pună să-i dau răspunsul pe loc. Mereu am dat cele mai bune răspunsuri abia după ce am avut timp suficient să chibzuiesc.

Dar nu cumva, în loc de o conversație verbală cu Dumnezeu, mi-aș fi dorit mai mult o conversație în scris? Îmi va scrie Dumnezeu vreodată? Aștept asta cu înfrigurare. Am fost mereu stăpânul vorbelor scrise, mi-e ușor să recunosc asta. Poate că într-o astfel de conversație voi fi totuși la înălțime, nu neapărat la înălțimea lui.

Deziluzia umană

Ați trăit vreodată vreo deziluzie? Sunt sigur că da. Cine n-ar fi trăit așa ceva pe pământ? În afară, poate, de unii copii care încă nu au conștientizat un astfel de sentiment.

Ei, bine, părerea mea e că aici, pe pământ sau în universul nostru palpabil, totul este o iluzie. Iar ca să înțelegem bine ce fel de iluzie trăim, iată o mică explicație posibilă.

Imaginați-vă că am fi niște ființe bidimensionale, adică am avea numai lățime și lungime, nu și înălțime (sau grosime, cum vreți să-i ziceți!). O astfel de ființă s-ar putea deplasa de la un punct la altul "târându-și" trupul, asemenea unei reptile care ar fi lipită complet de relieful pământului pe care se târăște. Unei atare ființe i-ar fi imposibil să-și imagineze c-ar exista și o altă dimensiune pentru tot ceea ce ține de viața ei, o a treia dimensiune, să zicem, în afara celor două pe care le poate percepe chiar ea.

Și totuși, dacă într-o zi are șansa să descopere că în afară de dimensiunile pe care le știe ea, ar mai exista și altele, ce credeți că s-ar petrece? Cred că ar deveni nefericită, pentru că își va da seama că nu prea are cum să cucerească noi teritorii de conștiință pentru a pătrunde și folosi, întru binele său, noua sau noile dimensiuni descoperite.

Cam la asta s-ar rezuma și deziluziile noastre de pământeni. După astfel de întâmplări, repetate sau nu, vom ajunge repede la concluzia că trăim în iluzie, nu neapărat în sensul înșelării speranțelor, ci mai degrabă în aceea că niciodată nu știi unde ești și ce ești cu adevărat, și nici ce te așteaptă.

Ce se petrece azi

Proliferarea inculturii și mai ales a lipsei de interes pentru tot ce se întâmplă în jur sunt astăzi fenomene care zguduie lumea din temelii. Am fost foarte mirat să constat că, până și în fața mult prea trâmbișatelor anunțuri despre sfârșitul lumii oamenii nu și-au mai manifestat reacții așteptate.

În țările avansate tehnologic mari pături din populație par a nu mai manifesta mare interes nici pentru Dumnezeu și nici pentru vreo descoperire extraordinară care altădată le-ar fi tăiat răsufarea.

Pe de altă parte, există un număr restrâns dintre cei care în general se ocupă de cercetarea fundamentală și care, deși au o explicație științifică aproape la orice fenomen observabil, încep să intuiască prezența lui Dumnezeu. Însă omul de acest tip nu prea este unul dintre cei pe care biserica monoteistă tradițională este dispusă să-l admită.

Personal cred că religiile se vor metamorfoza, în sânul lor se vor petrece mutații extraordinare și, încetul cu încetul, vor ști să preia tot ceea ce știința deja a dovedit, în folosul lor. E suficient să observăm atitudini și repoiționări noi și neașteptate ale Vaticanului, toleranțe și unele comportamente în schimbare ale papei ș.a.

(continuare în pag. 13)

Nu mai sunt tulburat de infinit

Nu mă mai tulbură de multă vreme infinitatea pe care azi o întâlnesc pretutindeni. Altădată, când vedeam, de pildă, o bibliotecă cu o mulțime de cărți selecte, înțesată de mari și importante enciclopedii, mă simțeam copleșit de imensitatea neștiinței mele, căci intempestiv realizam că mai am multe de aflat și intram pe loc într-un fel de panică a insuficienței timpului.

Azi gândesc altfel. Iată doar o mostră (sau doar o atitudine) din ceea ce-mi ușurează uneori crezurile și-mi acoperă suficient de bine incertitudinile.

Zburd ușurat când știu că doar Unu (1) e necesar în toate, iar acest 1 e doar al meu și eu sunt al lui. În ceea ce privește nesfârșitele unități cuprinse între începutul 0 și limita 1, deși spațiul atât de mic la vedere este de fapt incomensurabil, n-am decât să consider că mă aflu foarte aproape de 1, atât de aproape încât pot opri oriunde în drumul meu, convins că voi găsi destul de multe semne că am ajuns la capăt.

Cât de nesfârșite sunt numerele este o treabă pe care știu să o accept, o intuiesc și mă împac cu ea de fiecare dată când mi se oferă prilejul de-a o utiliza. Pentru cât de infinit divizibil este spațiul, n-am decât să-l străbat fără să mă sinchisesc de această particularitate a lui, bună pentru savanți sau poate pentru cei care își fac răgaz să-și clasifice atitudinile minții.

Mă opresc deseori cu simplificarea la 1, ocolind astfel acele hățișuri ce se pot dovedi descalificante în experiența vieții.

Chiar dacă trăirea în 1 poate însemna un altfel de ego, poate chiar mult prea pronunțat, sau o renunțare unilaterală la multiplicitate, cred că este o atitudine care îți permite să accepți în viața ta intangibilul, la fel ca și sacrul și, de ce nu, chiar absurdul.

O carte semnată de mine prin anul 2013, "Fascinanta lume a numerelor" [07], cred că aduce mai multe lămuriri în această privință.

Nemurirea

De-a lungul timpului oamenii și-au închipuit că pot obține nemurirea în fel și fel de moduri. Să nu ne închipuim însă că nemurirea este una și aceeași treabă cu biruirea morții. Dacă învingi moartea, poți căpăta nemurirea, dacă ești nemuritor nu înseamnă neapărat că ai căpătat nemurirea fiindcă ai învins moartea.

În mitologie nemurirea însemna perfecțiune și invincibilitate, însușiri de care numai zeii aveau parte. Cu toate acestea, omul a aspirat și va aspira mereu spre nemurire.

În mitologia mesopotamică, Epopeea lui Ghilgameș este o legendă, în care idealul este echivalent cu nemurirea. Și în mitologia greacă întâlnim mai multe mituri despre nemurire, printre care și cel al epopeii lui Ahile - care se va dovedi până la urmă o deșertăciune în plus, întrucât eroul va muri exact din cauza singurului loc care rămăsese neatins de "nemurire": călcâiul.

Despre aspirația spre nemurire și tinerețe veșnică întâlnim și în mitologia românească, mai precis în basmul "Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte". În pove-

te apar și unele idei filosofice despre condiția omului în Univers și despre celebrul dualism viață - moarte.

Prin anul 1907, un doctor american, Duncan McDougal, a făcut un experiment care a suscitât atunci și de atunci încoace un larg interes. El a cântărit trupurile câtorva pacienți bolnavi de tuberculoză în fază terminală pentru a observa dacă părăsirea sufletului în momentul morții are vreun impact asupra greutății corporale. Spre marea stupefacție a echipei de cercetatori conduse de McDougal, în momentul morții, la toți subiecții umani testați greutatea corporală a scăzut, nici mai mult, nici mai puțin, cu 21 de grame... Nu a contat că proaspătul decedat cântărea 120 de kilograme, sau doar 50. Cifrele cântarului au arătat o scădere de fix 21 grame. Rezultatele au fost publicate în același an, în toate revistele prestigioase de știință ale vremii. Studiile similare ale doctorului McDougal pe câini muribunzi așezați pe cântare, au arătat în schimb că greutatea corporală a patrușelor nu se modifică deloc după momentul morții. Ceea ce l-a făcut pe șugubățul Duncan McDougal să declare că sufletul câinilor este ușor și lipsit de păcate, pe când sufletele oamenilor "adună" în medie circa 21 de grame de păcate în decursul unei vieți...

Personal nu cred că despre suflet este vorba în legătură cu cele 21 de grame lipsă la cântar. Dar dacă totuși se va dovedi până la urmă că este așa, atunci întrebarea mea este dacă nu cumva pământeanul nostru de rând nu este nemuritor, tocmai prin aceea că sufletul lui dăinuie astfel și după moarte.

N-a putut să nu-mi rețină atenția și o știre în care este implicat numele marelui savant Thomas Alva Edison. Atunci când acesta a murit, prin anul 1931, prietenul său, milionarul Henry Ford, a colectat într-o sticlă pusă la gura muribundului, ultima răsuflare a acestuia. Sticla a fost păstrată nedesfăcută până în ziua de azi și se pare că nu e de vânzare, urmașii lui Ford refuzând recent chiar și o ofertă de 20 milioane dolari.

Preotul

Cineva mi-a povestit despre incalificabila avariție a unui preot din satul său. Numai că, atunci când mi-a povestit, nu l-am crezut aproape deloc. Și asta pentru că preotul Diaconu din satul copilăriei mele era exact cum îmi închipuiam eu că ar trebui să fie un om caracterizat de binecunoscuta sintagmă „bun, ca pâinea lui Dumnezeu”.

Mai târziu, însă, aveam să cunosc și să înțeleg cu totul altfel lucrurile, să-i dau dreptate celui care mi-a povestit toate cele care urmează și chiar să-i dau întrucâtva dreptate tatălui meu, care toată viața a înjurat preoții.

Pe preotul acela de care îmi povestea prietenul meu îl chema Dumitru și era un om care ar fi putut fi urât de oricine. Devenise legendar prin incredibila sa avariție. Avea vreo cinci case, pe vremea când acest lucru era aproape imposibil în această țară, avea și

(continuare în pag. 14)

vreo două crame, că de! satul era partea unei mari și renumite podgorii. Masa zilnică și-o asigura pe la oameni prin sat, pe unde zăbovea de fiecare dată când se apropia prânzul, iar gazdele, de rușine, mai mereu îl așezau pe musafirul neinvitat cu ei la masă, căci dacă s-ar fi codit, le bătea îndată obrazul și le reproșa direct că trebuie să pună ceva pe masă, că doar nu se cade să nu-l hrănești pe un apărător al lui Dumnezeu.

La ocaziile festive - nunți, botezuri, parastase - mânca într-atât încât aveai impresia că urmează să crape, și-și umplea pentru acasă și toate traistele cu provizii, ca pentru o expediție îndelungată. Foarte lucid până la adânci bătrâneți, avariția lui a progresat până la ridicol, până la morbid. Lua de la vecini vitele să le înhame la căruța lui, pentru că vitele lui fuseseră trimise la păscut de dimineată și nu erau prin preajmă...

El este și personajul care m-a inspirat în povestirea mea de mai târziu, "Dionisie", apărută în volumul "Întoar-sele gânduri" [08].

Așa preot n-am întâlnit deloc în copilăria mea, ba chiar aș putea spune, fără riscul de a greși, preotul copilăriei mele a fost exact opusul acestuia.

Critica literară

În rândul criticilor literari se (re)cunoaște ideea că un mare scriitor nu are nevoie de critici. Inversat, acest adevăr este aproape un truism. Eu cred însă că majoritatea criticilor sunt îndrăgostiți de munca pe care o fac. Pentru că, trebuie să recunoaștem, critica nu e deloc o treabă simplă, dar aduce și satisfacții.

Unii dintre marii critici provin chiar din tagma creatorilor de literatură: scriitorul Umberto Eco, poetul T. S. Eliot, românul George Călinescu ș.a. Din acest punct de vedere s-ar crede că e mai bine să fii tu însuși creator ca să știi să apreciezi la adevărată valoare această muncă.

Nu sunt de aceeași părere. De altfel, statistica dovedește net că un mare număr de critici literari importanți nici măcar nu au avut la bază studii de specialitate în domeniul limbii literare, al literaturii în general.

Se apreciază totodată, având la bază tot date statistice, că 80% dintre cei mai talentați autori de literatură de vârf provin din mediul științei. Mai mult, începe să prindă tot mai mult contur ideea că, în zilele noastre, științele și tehnologia au devenit mult mai emoționante decât ambientul științelor umaniste. Într-un interviu, reputatul teoretician al literaturii George Steiner (născut la Paris, în 1929, din părinți vienezi) ne spune: "În Renaștere, dacă ne-am fi aflat la Madrid, Florența sau Roma, ne-ar fi plăcut să luăm masa împreună cu un pictor sau cu oameni de litere, însă acum este un privilegiu deosebit pentru noi să mergem și să luăm masa cu un om de știință. Ei sunt și mai interesați și mai modești. Mulți dintre ei încearcă să te facă să înțelegi care le sunt preocupările. La Cambridge și la Harvard am cunoscut bărbați și femei care au primit Nobel-ul și nici nu pomenesc despre acest lucru".

Aflăm astfel și de la o personalitate cunoscută, ceea ce aproape că intuim și noi: mulți dintre laureații premiilor Nobel aproape că nici nu vorbesc în public sau în CV-urile lor despre asta. Oamenii cu adevărat mari sunt mai mereu modești.

Boem@ (126) 8/2019

Frica

Frica este sentimentul predominant al ființei umane. Orice mică restricție impune o teamă: teama de a nu greși, de a nu deranja, adică teama din bunul simț.

Frica umană, chiar dacă ultima, ar putea fi cea mai mare virtute umană.

Există probabil o eternă frică de necunoscut, de care omul a dat dovadă încă (sau poate mai ales) de la începuturile sale.

Într-o zi mă jucam cu cuvintele care exprimau sentimente. Jocul meu consta în a le subjuuga unul altuia. De fapt, le eliminam pe acelea care constatăm că se trag din altele. Și ce credeți că mi s-a întâmplat? Am descoperit că toate sentimentele au la origine frica. Am verificat de nenumărate ori această ciudată concluzie, dar ea a rămas în picioare.

Frica de Dumnezeu dă putere, ea nu slăbește deloc din forța de răspândire. Cu cât este mai mare frica de Dumnezeu, cu atât divinitatea se face mai prezentă. Frica de care vorbesc este trăirea prezenței covârșitoare a lui Dumnezeu.

Pe de altă parte, frica de Dumnezeu îți dă putere să n-ai frică de altceva, te ajută împotriva patimilor, îți mobilizează și întărește toate resursele de luptă. În frica aceasta Dumnezeu este trăit ca fiind cel ce nu poate fi definit. Dar frica în sine îți deschide orizontul de dincolo de lume, și în același timp te atrage, te face să te eliberezi de păcate și să urmărești binele, simțindu-l pe Dumnezeu ca susținător al binelui.

Simțirea prezenței lui Dumnezeu cel atotputernic dă omului putere să-și stăpânească agitația și frica manifestate în violența și aroganța celui ce nu-și cunoaște modestele sale măsuri.

(Din volumul de microeseuri "Eu și Dumnezeu", editura InfoRapArt, 2014)

Maria TIMUC

iubindu-te

în această călătorie printre gânduri
 existența își ține rădăcinile ca-ntr-un pământ nesfârșit
 de lumină,
 tu ești doar în zilele în care sălciile
 se apleacă peste chipul meu ca peste apă,
 așteptând să se recunoască

tu te naști dintr-un gând
 în care de atâtea ori ne-am întâlnit
 ca într-o sfîșietoare melodie
 a întrebărilor și n-am nici un răspuns în afară de tine
 de aceea cântecul există,

tu ești în gîndul acesta în care nu mai poți îmbătrâni
 fiindcă dragostea mea ți-a șters ridurile
 și pașii efemeri de pe nisip
 ți i-a desenat pe mare
 în loc de corăbii despre care nu știi dacă se duc
 sau se întorc în lumină

și dragostea mea
 te-a văzut atât de frumos încât și păsările se fac
 oglinzile tale când zboară și când își întind amintirile în
 mintea mea
 așa ți-am șters moartea,
 iubindu-te...

Ca fericirea-ntr-o privire cuminte

m-am luminat, m-am făcut fericire,
 m-am făcut din lumină
 o zbatere de roți abstracte, fericiri cu aripi aruncate
 peste case de gheață
 femeie și viață m-am făcut dintr-o dată
 în timp ce niște îngeri cu fețele
 lor de iarbă mă strigau pe numele mic ca și cum eram
 din țărână și eram de fum și nu venea atunci
 pe ulița aceea nici o floare să m-așez pe ea
 ca pe-o dragoste
 mare

și nu veneau nici licuricii,
 nici ferestrele nu fuseseră inventate
 când îngerii se jucau cu lumina și-o așezau
 pe un chip fericit, pe cenușă
 și pe infinit, și-o strigau cu numele meu
 când trecea Dumnezeu
 întrebând doar din ochi dacă s-a inventat iarba
 să m-așez pe ea și să-i
 cresc visuri verzi și inele de logodnă cu primăvara
 și dacă a venit

iarna și pe fulgi dacă-am curs cu îngerii mei pe
 îngerii lucrurilor
 pe îngerii frunzelor și pe îngerii îngerilor buzelor
 și nu era nimic de crescut în lăuntrul iubirii din
 care mă născusem o dată cu tine
 nu era decât o fericire tălmăcită în limba luminii
 și eu alunecasem în inima
 în care mă țineai ca pe cuvântul îngerului scris
 în Rai, și mă pierdusem toată
 în lumea aceea sfărâmată și se făcea fericirea
 mea o femeie cu părul lung
 care mergea cu picioarele goale-n cuvinte
 și-n dragostea florilor mă presăram
 ca lumina-ntr-o privire cuminte...

Se scutură merii

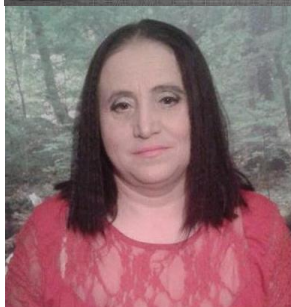
se scutură merii, se scutură luna pe ei,
 crengile albastre
 fructele albastre trec printre vieți mici
 ca niște femei
 cu picioarele goale prin frunze de lut,
 cu frunțile-n ceață, cu moartea-n trecut,
 cu ochii la sori care tac și la zei neștiuți
 se scutură merii în mine,
 se scutură noaptea pe noi ca pe munți...

se bucură merii când vin fără veste prin viață
 copiii albaștri
 cu marea pe umeri și-nvață
 să plângă întâi, să rădă un pic,
 să meargă pe iarbă
 și pe nimic,
 pe toate câte sunt și câte zic ochii care privesc
 dar nu știu ce
 și văd, și cer și se ascund în meri
 când mângâie

se scutură, se scutură merii pe-un ceas învechit,
 secunde-le și poartă rochiile lungi, rochii de nuntă,
 în mine-i mireasa totdeauna pierdută
 în mine se scutură merii toți într-o zi
 și-n ziuă e toamnă
 și-n ziuă-i un fel de-a iubi,
 și-n ziuă e noapte și-n ziuă-i
 frumos râsul ce curge din meri
 și din oameni
 pe jos...

se scutură merii în tine și nu-i nimeni să ia
 fructele-n sân, mere din dragostea ta, se scutură
 merii singuri și tac
 în tine ca lumea în gândul unui copac,
 se scutură toate, se scutură
 merii în noi ca-n oraș și eu merg, merg pe-aici,
 prin secunde
 ca un sfânt, ca un ostaș...

Nela TALABĂ

PERPETUA ILUZIE A MORILOR DE VÂNT

Norii își târaie burțile pe
vârfulurile înalte, ascuțite ale munților
și toată zarea dinspre apus se înroșește
de jertfa lor.
Cu fulgere nervoase aruncă norii pe pământ
și nimeresc în morile de vânt.
Acestea aiurează.
În delirul lor se-nvârt mai tare
crezând că
văd în nori călare
pe Don Quijote cu lancea îndreptată înspre ele.
Atât de desperate se învârt,
că vântul își prinde pletele în aripile lor.
Plânsul lor lugubru
sperie armatele de lilieci
ce zboară bezmetici
lovindu-se
de clopotnița bisericii pustii
Luptă, luptă morile
cu Don Quijote din norii-nsângerați
și plâng, se vaietă fără-ncetare,
iar vaietele lor desfrunzesc norii.
Frunze de nori lichefiate cad din cer
iar Don Quijote dispăre, se volatilizează.
Ce ușurate respiră morile
că, în sfârșit,
au învins dușmanul plutitor
prin norii schimbători!
Sărmane! nu știu că scutierul credincios
al rătăcitorului hidalgo,
Poetul,
a doua zi-l va reînvia,
odată cu norii burtoși, avizi,
ce macină și-nghit lumina...
Dar, pe moment, e bine.
Se învelește și cerul și pământul în liniștea
umbroasă
a nopții în care și iluziile dorm...

PE ȘINE DE TRAMVAI

Tramvaiul îl poartă zi de zi pe aceleași străzi
pe care nu le vede niciodată.
Aglomeratie, vacarm de sunete amestecate,
(viață, viață, viață!)
dar el nu întâmpină probleme:
și-a înzestrat urechile cu o pereche de căști
ce pare că
au crescut din propriul trup.
Zi de zi, tramvaiul trece pe lângă aceeași florărie,
mai e și un parc din care răsună vocea unor copii:
"Soarele! A ieșit soarele!"

La colț aceleași tomberoane
se revarsă generos,
spre deliciul aceluiași câine vagabond și al
cerșetorului,
care împart frățeste prada.
Ce bine că el nu aude, nu vede nimic!
Ochii lui sunt deschiși spre o altă lume,
preocupați intens să updateze și să upgradeze
sistemele ce se învechesc,
somnia și mersul,
iubirea și timpul.
Timpul lui a ajuns să fie împărțit în fiole identice,
măsurate, cântărite,
Clone de timp.
"Progresăm, progresăm!",
sunt cuvintele care îi ordonează mișcările,
ca unui android perfect, uniform, rectiliniu.
Viața lui, updatată, upgradată,
este paralelă cu viața desuetă din jur,
ca șinele tramvaiului care se vor întâlni la infinit
Tramvaiul îl poartă zi de zi
pe aceleași străzi spre lumea lui holografică,
în timp ce frunzele rămân desuete,
cerul îmbătrânit plânge cu aceleași lacrimi,
înmugurește cu aceleași lumini,
tomberoanele se revarsă la fel de generos
la colțul străzii,
iar lutul hulpav înghite la fel
tot ce-apucă, upgradat sau neupgradat...

ORA DE NEIUBIRE

Din bolgiile orei noastre de ne iubire,
perfect rotundă,
ca un ou rugos,
s-a zămislit un basilisc.
Priviți-l cum aleargă pe ape!
Privirea lui îngheață lumina,
răsufierea lui incendiază culorile
pe care iubirea noastră nu le-a atins.
Cât frig în lume, câtă cenușă,
și cât gri, Doamne!
O lume monocoloră,
înghețată, născută într-o oră doar
de ne iubire!

Un singur câmp de maci a mai rămas intact.
În el se oglindeau cândva
și răsăriturile
și asfințiturile noastre
bătrâne
de iubire.

Ademeniți hidosul șarpe
spre câmpul de maci
și-n față să i-l puneți oglindă!
Să piară din lume ne iubirea,
să reînviem culorile,
pe care iubirea noastră le-a ignorat!
Cu brațele întinse spre lumină,
iubirea noastră un lan de maci să fie,
iar poezia - ciocârlie!

Gheorghe OANCEA

MĂRIA-SA TIMPUL

Timpul, spațiul, energia și mișcarea sunt categorii fizice prin care conceptual definim formele fundamentale de existență a materiei în continuă evoluție.

Când spunem că Universul este infinit în spațiu și timp, le includem inseparabil pe toate acestea, exprimând concis sintagma lui Lavoisier: „În natură, nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul se transformă”. De când a început Big-Bangul, în urmă cu 15 miliarde de ani, și până azi, au fost transformări macroscalare atât de multe și puternice, încât, oamenii de știință folosesc termeni tot mai cuprinzători ai fenomenului, ca Universuri paralele, Macrounivers sau Multiversul.

Astrofizicienii susțin că, spațiul este format din mai multe sfere crescătoare, care dau naștere la sfere similare, iar ele, la rândul lor, produc un număr și mai mare de sfere, și așa încontinuu. Astfel, Universul nostru nu este unic și face parte dintr-un Macrounivers fizic. Cu ajutorul telescopului spațial „Planck”, cercetători de la N.A.S.A și Universitatea Stanford au încercat să realizeze o hartă cât mai exactă a radiațiilor de microunde, așa numita radiație cosmică de fond inițială. Este cea mai explicită dovadă pentru modelul Big-Bang al apariției Universului. Fizicienii de la Universitatea Carolina de Nord susțin că anomaliile de fond ale radiațiilor de microunde există datorită faptului că Universul nostru este puternic influențat de alte Universuri extinse în apropiere. În momentul în care ne punem întrebarea „Ce a existat înainte de Big-Bang?”, gândirea noastră intră într-o înfundătură și ne face să transferăm totul, odată în plus, în seama Creatorului Suprem - Atotputernicul Divin, astfel încât Timpul capătă valoare absolută.

Trecerea noastră prin stări de faze fizic-biologice, începând cu cea embrionară până la repaosul veșnic, reprezintă aproape o nimicnicie din Timpul Universal, care ne subsumează totuși, locul nostru fiind într-un sistem solar cu vârsta de aproximativ 5 miliarde de ani în Galaxia Calea Lactee. În scurta viață pe care o avem, Timpul are două variabile: un timp interior încorporat fizic-biotic cu reflexare somatică și un timp exterior din care consumăm energii și mișcare, exponențial din ce în ce mai mici, pe măsură ce ne apropiem de întoarcerea în chaos (expresie eminesciană). Ca atare, timpul interior are două etape - una de creștere, corespunzătoare prunciei, copilăriei, adolescenței, maturității, și una de descreștere, când în corpul nostru psiho-fizic începe diageneza/alterația în ritmuri tot mai involute, până ajungem la repaosul veșnic (singurul care folosește corect acest termen este M. Eminescu, în ale cărui poezii găsim termenul nemodificat fonetic: „vecinic”, lucru firesc, pentru că spunem în rugăciuni „În vecii, vecilor!” și nu „În veșnicul, veșnicilor!”).

Mai există o raportare a timpului nostru biotic și anume cea edenică, adică, pe ce cărare ne consumăm porția de energie a Creatorului: pe cea a lui Abel, a lui Cain sau una de mijloc. Cea mai bună este calea lui Abel (se știe că există persoane cărora le „merge” bine toată viața), dar, acest lucru depinde de răspunsul Creatorului. Pragul dintre viață și moarte este „punctul critic” (biblic) când se produce eliberarea sufletului (duhului sfânt) din corpul uman.

Conștiința are reședința în microtubulii din celulele creierului, care sunt locurile primare ale prelucrării cuantice

(potrivit fizicianului britanic Sir Roger Peurose și dr. Stuart Hameroff). După moarte, informația (cuantică) este eliberată de organismul uman, ceea ce înseamnă că această conștiință „pleacă”. Cu toate acestea, ne întrebăm mereu, dacă o parte din conștiința noastră este nonmaterială și poate supraviețui după moartea corpului fizic. Informația cuantică din interiorul microtubulilor nu se poate distruge (sufletul), spun unii cercetători, ci se răspândește în acest Univers sau în altul. Conștiința sau cel puțin protoconștiința, este teoretizată ca fiind o proprietate fundamentală a Universului, având originea chiar în Big-Bang. Creierile noastre se comportă, deci, ca niște receptoare și amplificatoare de protoconștiință. Această stare a conștiinței cuantice are timp nelimitat și explică multe aspecte, cum ar fi experiențele din apropierea morții, reîncarnarea, proiecțiile astrale, experiențele din apropierea corpului. Energia conștiinței noastre poate pătrunde prin gravitație cuantică într-un corp diferit, la un moment dat, și, în același timp, poate exista în afara corpului nostru fizic, la un alt nivel (în același Univers sau în altul), în funcție și de intensitatea informației cuantice eliberate.

În viață este foarte important să știm cum să prețuim timpul, adică să-l rostuim. Este ceea ce unii numesc „managementul timpului”. Dacă toți oamenii vor „consuma” timpul potrivit concepției sistemice, societatea omenească în formele ei particulare sau globale va progresa enorm. Conștiinții că timpul este o componentă esențială a vieții, îl găsim exprimat în variate feluri în speciile paremiologiei populare sau în modul de gândire a multor oameni de știință, filozofi, literați, oameni de artă și cultură. Se exprimă astfel, în formule concise și sugestive, experiențe lungi de viață, care prin forța lor educativ-formativă trebuie aduse spre știință și învățătură tuturor, îndeosebi tinerilor.

În încheiere, redăm câteva dintre acestea: „Adună la tinerețe ca să ai la bătrânețe” (popular), „A venit la spartul târgului” (popular), „A pornit cu graba și s-a întâlnit cu zăbava” (popular), „Apa trece, pietrele rămân” (popular), „Noi ucidem timpul, dar el ne îngroapă” (Joaquim Machado), „Pendula arată clipa, dar cine arată veșnicia” (Walt Withman), „Din sânul vecinului ieri / Trăiește azi ce moare” (Mihai Eminescu), „Fiecare clipă pierdută în tinerețe este o șansă de nefericire pentru viitor” (Napoleon I), „Timpul este focul în care ne ardem toți existența” (F. Nietzsche), „Timpul are proslul obicei de a fi ireversibil” (Octavian Paler), „Dacă timpul ar fi avut frunze, ce toamnă!” (Nichita Stănescu), „Pierderea vremii bune este maica și sămânța vremii rele” (Dimitrie Cantemir), „Sfânta Treime a tuturor timpurilor: pacea, iubirea și pâinea” (Vasile Ghica), „Timpul este cel mai bun vindecător. Dar e cea mai proastă cosmeticiană” (Woody Allen).

În fine, când ieșim la pensie, după o viață activă total dependentă de timp, toți prietenii ne gratulează cu butada „Pensie lungă!”, uitând de faptul că tot Măria-Sa Timpul o poate extrage din bancomatul „Ephemeridei”.

Gheorghe ȘEITAN

BASARABIA ÎNAINTE DE HOMER

În vremuri foarte îndepărtate a existat în Dacia un centru de comandă universal, condus de către un rege al regilor, amănunt care astăzi nu se mai știe, dar care poate fi probat arheologic prin existența cerbului Sarabha precum și prin legendele getice, eline și hinduse cu privire la capturarea unui Sarabha din tradițiile orale și scrise¹. De existența acestui Rege al Lumii, rege și zeu în același timp se leagă numele de Basarabă ca denumire a unei caste conducătoare din care se recrutau regii și preoții și denumirea de Basarabia ca topos mitic getic, despre care vom vorbi în cele ce urmează.

În Basarabia de astăzi, la nici 300 km depărtare de Agighiol – România, unde s-a descoperit celebrul tezaur getic datând din sec. 4 î.H., cel decorat cu cerbul Sarabha, se află mănăstirea creștin-ortodoxă Căpriană, a cărei legendă de întemeiere pune întâmplările pe seama voevodului Ștefan cel Mare. Se spune că, odată, voevodul Moldovei, întorcându-se dintr-o bătălie, în drum către cetatea de scaun, a făcut popas în codrii Lapușnei. La un moment dat, pe când se odihneau, cu toții, oșteni și domn, au văzut cum o căprioară urmărită de o haită de lupi, a năvălit în tabăra voevodală și s-a așezat în mijloc, căutând scăpare de fiarele ce o vânau. Ștefan cel Mare a luat întâmplarea respectivă drept un semn divin și a zidit pe locul de oprire a căprioarei o mănăstire cu numele de Căpriană, în amintirea animalului ceresc.

Însă, după cum arată mitropolitul Nestor Vornicescu², documentele istorice atestă existența încă de la 1359 a unei mănăstiri în codrii Lăpușnei, ceea ce dovedește că nu Ștefan cel Mare este ctitorul Căprianei, mănăstirea fiind mult mai veche. Căpriană cea veche s-ar fi aflat, așa cum spun aceleași documente, la izvoarele râului Vâșnevăț, iar acest amănunt dau alte indicii cu privire la vechimea antică, precreștină a unei astfel de zidiri cu caracter religios.

În primul rând situarea la izvoare constituie locul cu predilecție al templelor consacrate divinităților stăpâne peste ape, iar în al doilea rând, numele de Vâșnevăț este identic ca formă și conținut cu sanscritul „vaișnava”, ceea ce înseamnă „consacrat lui Vishnu”.

Pentru noi este semnificativă această asociere între un templu de la izvoarele unei ape curgătoare, Vishnu și simbolul curgerii pe care îl îmbracă căprioara întrucât sunt motive să credem că mănăstirea Căpriană continuă de fapt un templu getic, unul dintre acele locuri sfinte de închinare și rugăciune, despre care Iordanes a scris în cartea sa numită *Getica*.

Nu Ștefan cel Mare a fost cel ce a dobândit căprioara și nici vreun voevod de dinaintea lui, aici se ascunde același mit hiperboreic al cervideului oprit din alergare, prezent în culturile getice, eline și hinduse.

Legătura dintre cerb și voevozii moldoveni a fost sesizată de Romulus Vuia și Mircea Eliade, care au explicat legenda fondării statului Moldova și a vânătorii rituale a zimbrului pe seama legendelor hinduse cu privire la vânărea cerbului Sarabha ca ritual de întemeiere statală³. Pecetea cetății Baia, prima capitală a Moldovei avea ca simbol nu zimbrul ci un cerb, iar despre

Mihai Viteazul, scrierile epocii afirmă că era nedespărțit de doi cerbi dresați care-l însoțeau chiar și pe câmpul de război⁴. Dar nici R. Vuia nici M. Eliade atunci când au făcut trimitere la cerbul Sarabha din îndepărtata Indie pentru a explica legenda fondării Moldovei nu au știut că acest simbol era unul funcțional în mistica getica din sec. 4 î.H., ba mai mult, dinaștii geți își decorau cupele de argint cu cerbul Sarabha⁵.

Acest simbol nu poate fi înțeles decât dacă se are în vedere, pe de o parte faptul că Sarabha este un cerb-pasăre, iar pe de altă parte faptul că există o legătură cu încărcătură mistică între cervidee și apa curgătoare. Cerbul Sarabha este un cerb-pasăre, aspect reliefat în decorațiunile tezaurelor atât prin aripile mult stilizate ale cerbului cât și prin ghirlanda formată din capete de pasări, un substitut al arborelui lumii în care se odihnesc sufletele păsări în postexistență.

Nu întâmplător Basarabia se află situată în punctul terminus al curgerii Dunării, cel mai important fluviu european, care înainte de a se vărsa în mare, se desparte în mai multe brațe precum ramificațiile coarnelor de cerbi, iar unele hărți, preluând probabil credințe astăzi uitate, prezintă delta ca un bărbat purtând pe cap o coroană formată din ramificațiile fluviului în aceasta zonă.

Binomul curgere-oprire a servit cândva gândirii anticilor pentru a ilustra moartea, revenirea din moarte a ființei și ieșirea din acest angrenaj perpetuu, iar Dunărea a constituit fundalul, scena de prezentare a unor mituri ce se desfășoară după scenarii care au la bază o astfel de gândire religioasă.

Arătăm că în limba sanscrită „curgere” înseamnă SAR iar verbul „a opri” se traduce prin BAS⁶, prin urmare „a opri curgerea” ar trebui să se rostească „bas-sar”.

Însă, după cum arată M. Eliade, cerbul simboliza în Grecia antică și am spune la fel în spațiul mitologic getic, cea renovație periodică și universală și asta datorită tocmai reînnoirii periodice a coarnelor sale.

Fluviul repetatelor morți și renașteri devine cerbul care își reînnoiește în fiecare an coarnele, iar în acest caz „bas-sar” capătă forma „bas-sarabha”. Simbolic, el este ceea ce alchimiștii au numit „cervus fugitives”, spirit și suflet în același timp și nu poate fi prins în alt loc decât acolo unde apele Dunării își opresc curgerea, despicându-se precum coarnele unui cerb pentru a se vărsa în mare.

Mai arătăm că printre nenumăratele basme inițiatice getice, aceste adevărate upanișade în proză se află și cel intitulat „Dunăre Voinicul”. Eroul nostru, un fel de Făt-Frumos, îl caută pentru a-l răpune pe Tarta-Cot, numit în basm o stăpîtură de om, spaima lumii. Iată un scurt citat din basmul amintit, edificator pentru ceea ce ar putea să însemne acest personaj⁷.

„Întrând ei acolo, dete peste Tarta-cot dormind pe pajiștea cea verde ce era acolo, cu un

(continuare în pag. 19)

ulcior la cap și altul la picioare. Ce vă gândiți că era în acele urcioare ? Apă vie și apă moartă ! Dunăre Voinicul, ce-i trăsni lui prin cap, că numai puse mîna și-i schimbă urcioarele. Puse pe cel de la cap la picioare; iar pe cel de la picioare la cap.”

Sensul ascuns al simbolurilor apă vie și apă moartă este acela al vieții și al morții și după cum în basm ulciorul de la cap se poate schimba cu cel de la picioare, tot astfel moartea urmează vieții și vieții îi urmează morții. Este un cerc pe care hindușii l-au numit sam sara, iar partea a doua a cuvîntului vine tot de la curgere (sar în sanscrită) întregul termen însemnând de fapt omul aflat în suferință.

Tarta-cot numit în basm spaima lumii, deținătorul celor două ulcioare cu apă este reflectarea în oglindă a curgerii Dunării, iar eroul nostru, numit Dunăre-Voinicul, semnifică spiritul Dunării care se opune dualității „când la cap când la picioare, când la umbră, când la soare”, cel ce îl răpune pe Tarta-cot, adică sam-sara, pentru a putea ieși din acest angrenaj. În planul simbolurilor asistăm tot la o oprire a curgerii adică bas-sar.

„A opri” este un termen-cheie pentru a desemna o stare ultimă în ceea ce privește strădaniile de separare a Naturii de Spirit, starea de jivan-mukta sau eliberatul în viață și termenul a fost deseori întrebuintat în diverse scrieri hinduse, un exemplu fiind cel din Samkhya-Karika⁸:

“Precum o dansatoare SE OPREȘTE din dans, după ce s-a arătat publicului, tot așa Natura se oprește după ce s-a revelat Spiritului”.

Și încă un citat din aceeași lucrare de referință pentru mistica hindusă care operează cu aceleași concepte ca și mistica getică:

“Am vazut-o”, gîndește unul cu indiferență; “am fost văzută”, gîndește cealaltă care se OPREȘTE; deși cei doi rămân uniți nu mai există motiv pentru creație.

Spiritul și Natura din Samkhya-Karika sunt una și aceeași cu Toma Dalimov și Manea al Câmpului, aceleași elemente de gândire filozofică, doar numele lor diferă. Fata sfioasă ce se retrage după ce a fost văzută, înseamnă oprirea creației, capturarea lui cervus fugitivus, ori, după caz, oprirea curgerii fluviului. Este același mecanism de gândire religioasă specifică culturilor getică, hindusă și elină, care au la bază metosomatoza, sau pasărea migratoare a sufletului.

Sarabha care în mitologia hindusa apare ca un hibrid între pasăre și animal, poate fi urmărit până în paleolitic și neolitic, iar acest aspect a fost demonstrat de Maria Gimbutas care a arătat existența Zeiței-Pasăre la proto-geții de pe teritoriul Romaniei și cele adiacente. În învățătura hindusă pasărea-migratoare este pasărea Garuda, vehiculul lui Vishnu, cea care duce și aduce ființa din lumea aceasta în cealaltă lume. Însă eliberarea se produce doar dacă pasărea migratoare se OPREȘTE din această navetă, devenind o BAS-SARABHA.

Acesta este și sensul episodului prezentat în vede și purane unde încarnarea lui Shiva ca Sarabeswara se opune lui Vishnu, episod unde iarăși termenul „a opri” este din nou unul cheie. Sarabeswara nu îl anihilează pe Nara-Simha ci doar îl oprește din mânia distructivă, silindu-l să conștientizeze acțiunea sa greșită.

Cerbul trebuie doar capturat nu ucis, pentru că eliberarea se produce pentru cel ce continuă să rămână în

corp, este starea de jivan-mukta, un stadiu pe care-l dobîndesc doar marile spirite ale umanității, regi și zei în același timp. Capturarea unui Sarabha, în opinia lui M. Eliade, care analizează legende de hinduse cu acest subiect, este un rit ce permite ascensiunea unui conducător de la condiția de raja la rangul de Suveran Suprem.

Revenim, prin urmare, în punctul din care am plecat la începutul acestor rînduri – Dacia ca centru de comanda universală, acea Dacie Hiperboreana pe care au arătat-o în scrierile lor N. Denesșianu și V. Lovinescu. Pe cale de consecință dacii au avut un ritual al capturării cerbului-pasăre Sarabha pentru că numai prin acest ritual centrul putea avea un monarh universal, un ritual care-l transforma pe voevodul local în Împăratul lumii.

Sunt trei elemente importante care ne dau dreptul să afirmăm că geții au dispus de un ritual al capturării unui Sarabha: a. Existența unui teritoriu numit Basarabia aflat în preajma vărsării Dunării; b. existența cerbului-pasăre Sarabha ca reprezentare pe tezaurele getice din sec. 4 î.H.; c. legenda elină a capturării de către Herakles a căprioarei zeiței Arthemis, o legendă prehomerică pe când cultele protogetice și cele eline devin indistincte și se contopesc în ceea ce numim civilizația pelasgică.

Legenda amintită povestește că zeița Arthemis se mîniase pe muritori pentru că nu-i mai aducea suficiente jertfe în temple și ca urmare trimise căprioara cu coarne de aur și picioare de bronz să facă pagube în livezi și pe ogoare. Din ordinul lui Euristeu, Herakles plecă să o prindă. Vânătoarea animalului sacru dură un an încheiat, timp în care căprioara alergă până la izvoarele Istrului, în nordul îndepărtat, după care, făcând un salt, a țâșnit din nou în alergare, pornind spre miazăzi.

În unele scrieri se face trimitere la încercările căprioarei de a scăpa de sub urmărire la hiperborei. În cele din urmă, Herakles, cu o săgeată bine țintită într-unul din picioare o imobiliză și o captură vie.

Nu se poate să nu se observe cum pe fondul ieșirii din metosomatoză în cele trei culturi getică, hindusă și elină funcționează același mecanism de gândire religioasă, ceea ce face și mai credibilă teza existenței unor centre de comandă universale. Mânia zeiței Arthemis din această legendă este aceeași cu mânia lui Vishnu care l-a determinat pe Shiva să se încarneze ca Sarabheswara. Sub aspect mistic cerbul Sarabha getic cel din torentică joacă același rol ca și încarnarea lui Shiva ca Sarabha, pentru că și el se opune aspectului vishnuit sugerat prin tripticul pasăre- iepure-pește din tezaurele getice descoperite pe teritoriul Romaniei și Bulgariei. Cu mențiunea că Sarabha getic nu arată nici o urmă de mînie precum Shiva ori Arthemis, el este blînd, este hiperboreic. Culturile diferă în amănunte, fondul rămîne același. Iată de ce afirmăm că și geții au avut un ritual al capturării lui Sarabha, care ar putea fi

(continuare în pag. 20)

reconstituit apelând la izvoarele hinduse și eline, amintite până acum.

Într-o astfel de reconstituire unde își are locul pe harta getică teritoriul capturării lui Sarabha sau opririi lui din alergare, numită de cei vechi, după cum am arătat mai sus BAS-SARABHA ?

Conținutul muncii lui Herakles prevede că urmărirea cervideului a avut loc în două părți distincte. Într-o primă parte căprioara a alergat în amonte până la izvoarele Istrului, în partea a doua schimbându-și direcția de alergare la vale, ceea ce din motive de logică a simetriei trebuie să deducem că a fost capturată aproape de vărsarea Dunării în mare. Această deducție este întărită de legenda lui Tezeu despre care se spune că, urmându-l pe Herakles a sosit și el cu vânători iscusiți să prindă o cerboaică de aur care, zice-se, păzea gurile Dunării. Mai știm amănuntul că animalul sacru, urmărit de Herakles a căutat scăpare la hiperborei, ori hiperboreii s-au aflat numai în nordul Dunării. Prin urmare oprirea din alergare, ori capturarea lui Sarabha trebuie să fi avut loc într-o zonă situată geografic între Prut și Nistru și la nord de Dunăre. Dacă ne uităm pe hartă acest teritoriu coincide cu Basarabia Veche.

Prin urmare, nu cucerirea la 1350 a provinciei de către Alexandru Basarab a dat numele de Basarabia, la data respectivă Basarabia exista de mii de ani. Când afirmăm acest lucru avem în vedere elementele expuse până acum și care se cumulează:

- a existat un templu getic vishnuit al apei și al cerbului continuat până în zilele noastre de mănăstirea Căpriana;

- a existat la geți o mistică a cerbului Sarabha ce a ajuns până la noi sub forma unor desene ale tezaurelor datând din sec 4 î.H.;

- în cadrul societății getice casta Sarabi-Terei cumula regii și preoții, un adevăr lăsat scris de Iordanes în Getica;

- mitologiile antice au utilizat simbolul apei curgătoare și reînnoirea periodică a coarnelor de cerb pentru a desemna cercul de suferință umană viață-moarte-renaștere;

- lingvistic, fie ca vorbim de apa curgătoare-SAR, ori de cerbul Sarabha, verbul „a opri” se traduce prin particular BAS, ceea ce ne conduce la formațiunea Bas-sar sau după caz la Bas-Sarabha;

- a existat în mitologiile getică, elină și hindusă un scenariu al capturării unui cervideu miraculos ca o condiție a obținerii rangului de Rege al Lumii, el fiind la elini căprioara Artemida, iar la geți și hinduși cerbul Sarabha;

- Herakles ca și Tezeu ce i-a călcat pe urme, au prins acest cervideu în zona de deltă a Dunării.

Toate acestea, ca și altele asupra cărora spațiul nu ne permite să zăbovim, au existat așa cum Basarabia a existat înainte de Homer.

Note:

1. Vasile Lovinescu, *Dacia Hiperboreană*, Edit. Rosmarin, pg.71-95 și urm.

2. Mitropolitul Nestor Vornicescu, *Căpriana - o ctitorie voievodală*, în „Magazin istoric”.

3. Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, Edit. Știin. și Encicl., 1990,pg. 136-165.

4. Miron Scorobete, *Dacia edenică*.

5. Gheorghe Șeitan, *Legenda dacică a lui Basarabă*, în „Buletin de cultură istorică Tafrali”, Tulcea, nr. 1-2, 2004.

6. Dănila Incze, *Dicționar sanscrit-român*, Edit. Universității București, 1995, pg. 162.

7. Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor*, Edit. Cartea Românească, 1988, vol. 1, pg. 549.

8. *Filozofia indiană în texte*, Edit. Științifică, București, 1971, pg. 146.

(urmare din pag. 11)

se, sticla cu tărie era goală. Vasilica a intrat și a aprins lumina.

– Nu mai vedeți ce sporovăiți! a glumit ea.

Când râdea își acoperea gura cu palma, să nu se vadă știrbitura... dentistul costă!

M-am ridicat de plecare, n-a vorbit niciunul. Femeia m-a însoțit, să încuie poarta. Zicând rămas-bun, am întrebat:

– Vă înțelegeți bine?

– Ah, a suspinat ea, mărul bătrân tot mere face.

Ion TUTUNEA-HERCINICUL**PRINTRE MEANDRELE VIEȚII**

Mă strecur printre capriciile vieții meandre
șerpuitoare prin iarba sângeroasă crescută sălbatec
pe margini de șanțuri ispititoare urlătoare ca o
frumoasă dorință dulce otrăvitoare
ispită din adâncuri taine nocturne...
Mi-s hotarele mejdinite prea strâmtorat pentru
orice zvon răspândit progresiv în neant
Sunt posomorâtul prinț bălțareț
detronat hărăzit decapitării...
Împrumut pelerina desfășurată
de vânt de culoarea însingurării
nimicitoare gânduri preschimbate în valuri de spaimă -
lăuntricilor mișunătoare învăpăiate trăiri...
Nemărginirea îmi stăpânește despot
înfrunzita cugetare și
prin îndurare scapătă îndurarea
oblojind o mahnire precoce prin înflorită ardere continuă...

ARBORELE VIEȚII

Arborele vieții – singurul amalgam de bucurii și nefericiri
fluierate în spații și de nimeni profund cercetate
Torturante gurile blazării mușcă din suflet
sufletul mușcă din trup sistematic profund –
neconținute rafale extravagante de plictiseală
Într-un aisberg de discretă neliniștire urcă flacăra duhului
zguduind neatinsa catapeteasmă cerească
cu ecluzele înțepenite la ușile locuințelor subpământene
unde se ascunde ferecate stânjenite iubirile neîmpărțite
Viața e un amalgam de iubiri și nefericiri
fluierate-n spre așteptări prielnice neconținute visări
iluminându-mi încrețiturile creierului...

TRIUMFĂTORUL SMALȚ ALB

Conștientizarea sinelui este răsplata
existenței de sine stătătoare
printre atâtea ursuze găuri negre aflate
la capătul oricărei vederi
Între mine și Divinitate se interpune
o infinitate de necunoscuți invizibili
potrivnici meteoriți – un fel de obișnuită corvoadă
supusă legilor stricte
dominatoare întocmai sfințeniei de străluciri hotărâte
să aureoleze
Idea Supremă împărțind miresmele veșniciei
prin plantații de
Imense fantastice vise – iluminatoarele nopților mele
abisale când
Voi cunoaște miera păcatului
de a fi singur atât de desperecheat
Lângă triumfătorul smalț alb al imperialilor nuferi...

HAMACUL DEZNĂDEJDII

Proiectile de sunete asurzitoare explodează
înăuntrul cazematei
fragile din creierul cariat de nedreptăți ca niște nuci
răscoapte strivite de ciocanele tăcerii-n timp
sărăcind peisajul zgâriat de cuțite de întuneric...
Fie-mi aripile nebuniei legănate
într-un scrânciob de țipăt

porumbelului sălbatic neîmblânzit de unsuroasă
șerpească viclenie omenească
de care apropiindu-mă mă îndepărtez
lăsându-mă atins de voia Ta
fiindcă nu am cui să-i spun
Mamă-orfan adormit într-un suspin sunt eu
în hamacul somnului de iască al deznădejii...

DEZLĂNȚUIRE

O, irezistibilă dezlănțuire
de verde reflectată entuziasmat
într-o pictură vie pe pereții văzduhului
de vânt mișcători
Îmi țintuiește cărările într-o troiță de răscruce
aducându-mi-le solemne încremenite în contratimp
cu înmiresmatul balans al adolescentinelor amintiri
încleștate ca izvoarele înrădăcinate în carnea
stâncilor lungind până-n cristale amăgitoare simțuri
și-n tristețea funinginoasă a înnoptării care
autorizează dezmiștigarea visării când
gândurile se preschimbă în lacrimi
de fulgurante comete și
împietresc ciopârțite de dezordinea pricinuită de
tăișul securii descumpănirii universale...

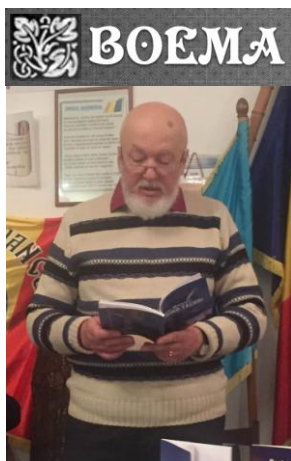
STARE

Freacă patima umbrelului fără țintă
în mine bătător
până în trecerea prin mozaicul trăirilor zilnice
cu un mers ciudat târâtor de moluscă
(considerat totuși – desfătătoare mișcare –
bucuria punctului urnit născând continuitatea liniei
care merită osteneala de a indica o direcție oarecare
înspre credință în tumultoasa alba învolburare)
Pe plaja însângerată stăpânește răspântiile farul –
de o romantică semeție desfrânată –
singuraticul meu taciturn confident în falduri de
muzică furtunoasă
când pe chipul schimonosit încerc să îmi copilăresc
îmbătrânirea ridurilor...

LUMINĂ PĂSTRATĂ

Lumina care mă naște îndurerată prinsu-s-a
în balamalele cerului
Cactuși spinoși sălbătesc tăcerea cenușie
de gânduri pârjolitoare
sânii-ți electrizanți zvâcniți sub bluza de stambă
ieftină stărnesc
vijelioase simțuri și nălucesc idei de dor
încătușătoare
subt sclipiri prăfuite se cerne totul
în frământatul cuget
Pe strada înfundată printre gunoarie
boschetari inteligenți
păstrează lumina dimineții împăturită
pentru mai târziu
când pretutindeni fi-va întuneric
și se aud șoapte ca-ntr-un lied frunzele cuvintelor
în doliul nopții aurul stelar e mai sclipitor în tărie.

Dorian MARCOCI

Într-un suflet

E frig. Prin nori câte o rază
Pătrunde înspre piatra rece
Pe drumul vechi de pe faleză
Când sufletu-mi se reculege...

Aveai un aer de copilă,
Priviri cu proaspătul din jur,
O siluetă prea fragilă
Și tresăriri de zâmbet pur.

Dintr-un buchet de albăstrele,
Pe care gingaș le-ai cules,
O mână mică, strâns pe ele,
Avea simbolul unui vers...

Cât ne-am intersectat în pripă,
Am intuit în el o cheie
Căci descuiase pentru-o clipă
Sipetul- suflet de femeie.

Prima petală

Prima petală a căzut
În fața mea nedumerită
Dintr-un boboc abia-nceput
Când zarzării încă palpită
În mugurii bombați pe ramuri.
Nu a trăit în flori, de frații-i
S-a despărțit când amintiri
Se pregăteau doar pentru alții.

Și mângâind cu gingășie
O aripă caldă de vânt
Se transformă în reverie
În drumul ei înspre pământ.

Maci

Din patimi v-au crescut petale
Roșii ca buzele strivite
Într-o prelungă sărutare
Printre răgazuri în cuvinte.

A sângerat murmur fierbinte,
Buze-petale dezlegate
L-au respirat să îl alinte
În coronițe legănate.

Chiar vântu-n preajma lor se-nclină
Într-un popas ușor, dibaci,
Ca să nu scuture-n țărână
Petalele roșii de maci,

Gingașă față a iubirii,
Contrast pe verde sub azur,
Fragilă țesătură-a firii
Ce găzduiește gândul pur.

Speranță

Bat clopotele, se prelinge
Ecou lor în ziua clară
Spre dealul verde unde ninge
Peste pășuni seva solară...

Bat clopotele a-nălțare,
Îngăduind spre cer o scară
Speranței noastre roditoare
Călăuzind-o cu sfială.

Bat clopotele și adună
Sfințenia lumirii noastre
Pe masa zilei în cunună
De spice-suflete albastre.

Abur din floare

Dintr-un tei s-a aplecat o creangă
Miros de floare dulce în alint
Prelung l-am inhalat întinerit
Umplându-mi de curat ființa-ntreagă.

Și câte amintiri au zăbovit
În floarea-aceea mică, aromată,
Cu limpezime derulate-ndată
Când timpul înapoi s-a oglindit :

Aburul cald îmi apărea aievea,
Alături abur blând înfiripat
Mâna bunicii care-a presărat
Puține flori de tei în ceașca mea.

Castanii

Conuri de flori aduc lumină
Înveselind frunze palmate,
Pagode vii cu rădăcină
Pe-aleile însingurate,

Respiră-un aer mai curat
Pământul înnălbît la poale
De cât de mult s-au scuturat
Și se mai scutură petale...

Așa apar castani-n floare,
Semeți și rodnici în tăcere,
Cu straietele de sărbătoare
Din nou purtate la vedere.

Acum ar fi mai greu să crezi
Că din această întrupare
Copiii toamna ai să vezi
Strângând castane-n pauza mare...

În primăvară-aduc lumină,
Toamna castanele roșcate,
Iarna au guler de hermină
Castani pe-alei însingurate.

Florin NEGRUȚIU

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, un Renault argintiu ar fi oprit în această dimineață în centrul orașului Caracal. Din el s-ar fi dat jos un bărbat de 66 de ani, îmbrăcat într-o cămașă dungată, cărunt și neras. Ar fi intrat într-un magazin să-și ia o cartelă telefonică, apoi ar fi mers la măcelărie, să-și cumpere pulpe de pui pentru el și oase pentru cei 3 câini. Îi place carnea, deși doctorul i-a spus că ar putea să-și țină boala din dietă. Acasă crește nutrii, din care face salam. Îl urăște pe doctor, își urăște trupul măcinat de boală, dar cel mai mult urăște femeile și tinerețea. Privește la stolul de fete care sporovăiesc la ieșirea din mall și pe față îi apare un rânjel.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, în această dimineață Neluțu Măceșanu ar fi mers din nou la oraș să afle dacă polițiștii mai știu ceva de fata lui. Ar fi oftat cu neîncredere când domnul Mirea însuși, șeful cel mai mare al Poliției Caracal, i-ar fi spus că așa sunt fetele, se aprind repede la vârsta asta și fug de acasă cu iubitul. Neluțu știe că Alexandra lui nu e așa, că e fată cuminte, premiantă, că nu le-ar face una ca asta mamei, tatălui și surioarei ei. Și dacă s-a îndrăgostit, de ce n-a spus, că nu-i nicio rușine, nu-i făceam nimic?! Îndrăznește să-i răspundă, cu glas stins, domnului Mirea.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, Monica Melencu ar fi numărat azi a patra lună de când bate drumul între Radomir sat și Craiova. Știe că este nesimțită că răpește din timpul prețios al domnilor agenți, dar pentru Luiza ar merge până la capătul pământului. Era la muncă în Anglia când a fost sunată de tataie că fata a dispărut. I s-a căscat pământul sub picioare, pentru Luiza plecase ea printre străini, să aibă și fata ceva pus deoparte când avea să facă nunta. Și-a luat bilet doar de întors spre România, știa că lucrurile astea pot dura. I-au spus că a fugit cu Făt Frumos, ce, ea nu știe că la vârsta asta fierb hormonii-n ei? Dumneaei le-a povestit că tataie a fost sunat de un bărbat care i-a spus că Luiza a plecat cu iubitul în Elveția, să nu-și facă griji. Scrupuloși la datorie, domnii agenți l-au suspus pe ăl bătrân la detectorul cu minciuni. Tataie era atât de tulburat, că a picat testul. Case closed.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, polițistul Vasiliică Viorel Florescu și-ar fi dus în această dimineață fiica de 13 ani la mall, să-i ia o rochiță. Ține la ea ca la ochii din cap, este singurul copil la părinți. Și acum îl doare în capul pieptului când își amintește de sora ei mai mică, pe care familia Florescu a pierdut-o în incendiul de la maternitatea Giulești. Își amintește cum a ridicat atunci pumnii în aer, neputincios, în fața sistemului care ucide.

Polițistul Vasiliică Viorel Florescu este obosit după o gardă de 24 de ore, singur pe tură, la serviciul 112. La Slatina și la Caracal, de unde primește cele mai multe apeluri, „coeficientul de criminalitate este ridicat”, după cum au scris șefii lui în rapoartele oficiale. Din fericire, sunt doar furturi și tâlhării, nimic grav. Dar nu se poate plânge, alții n-au avut norocul să ajungă aici. Uite el, dintr-un ajutor de șef de post din comuna Izvoarele, a ajuns ditamai agent șef principal la Slatina. Băiat deștept, s-a descurcat.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, în această dimineață comisarul șef Nicolae Alexe, numărul 2 din Poliția Olt, ar fi ieșit preocupat de la frizerie. Ar fi sunat-o pe secretară s-o întrebe dacă „băieții ăia” au trimis pozele de la Scornicești. Este inadmisibil câtă delăsare e în Poliție, trebuie să te ocupi personal de fiecare detaliu, a trecut o săptămână de la eveniment, și comisarul șef nu are încă pozele de la bilanțul Poliției Scornicești să și le pună în album. Este mândru de uniforma lui cu fireturi, dă bine la festivități, are un viitor frumos în față. Ori-cum, la IPJ el e acum șeful, Cristian Voiculescu, superiorul său, fiind plecat în vacanță. Comisarul șef Nicolae Alexe știe că vacanța lui Cristian Voiculescu ar putea să se prelungească, mai ales acum că Dragnea și Vâlcov, cei care l-au împuternicit în funcție, nu mai sunt. Se gândește să facă o festivitate, un bilanț, la care să-l invite pe domnul județului Florin Iordache. Și neapărat pe „Remus”, care pare că s-a răcit. De Paști i-a trimis un mesaj cu „Sărbători luminate”, dar „Remus” nu i-a răspuns.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, în această dimineață Remus Rădoi zis „Codiță” ar fi numărat bani. Cel mai deștept dintre interlopii din Olt, cum îi place să se considere, Remus Rădoi a învățat de la domnii deputați că poți câștiga mai mult furând legal decât făcând cămătărie, trafic de persoane, trafic de droguri, proxenetism, cum fac clanurile rivale. E mândru de imperiul lui, s-a onorabilizat: are contracte cu CFR, cu Finanțele Publice Craiova, cu DSP-ul, cu Consiliul Județean Dolj, cu Primăria din Caracal și chiar cu cea din Deveselu. Oltean și filoamerican, se simte, într-un fel, responsabil și el de dezvoltarea parteneriatului transatlantic. Dacă n-ar fi el și miliția lui paralelă, în Oltenia ar fi haos. Îl disprețuiește pe Alexe, îl consideră un narcisist incompetent, când are un caz polițiștii lui orbecăie ca niște cretini. În schimb, el are 1800 de angajați, băieți crescuți pe străzi, cărora se mândrește că le-a dat o pâine și un cod al onoarei. Poliția aia la vedere apelează frecvent la poliția lui Codiță. Domnul Ciocan, deputatul, îl salută cu respect. Remus Rădoi are stil și papagal, vorbește mai bine ca 90 la sută dintre papagalii din Guvern, ar putea, dacă ar ști că nu va da de și mai mulți proști, să intre în politică, să se facă senator.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, clanurile Oacă și Vacă ar fi semnat un armistițiu în această dimineață în jurul unui grătar, făcut în curtea surorii lui Oacă. I-ar fi invitat și pe vecinii din

(continuare în pag. 24)

vilele din jur, adică pe procurorul Cristian Popescu și pe domnul Mirea, șeful Poliției. Și de ce nu și pe Rico, finul domnului Florin Iordache.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, Florin Iordache și-ar fi programat un talk show pentru seara de luni, ca să anunțe că reforma PSD în Justiție continuă, chiar și după decizia nedreaptă a CCR pe codurile penale. S-ar fi vărsat lacrimi în amintirea martirilor din pușcării, dintre care primul este Domnul nostru Liviu Dragnea, cel care ne-a lăsat moștenire acest stat.

Dacă Alexandra n-ar fi sunat la 112, ne-am fi pierdut vara numărând gafele Vioricăi Dăncilă și căutând urma lui Klaus Iohannis plecat în concediu. Ne-am fi delectat serile cu părerile Ecaterinei Andronescu și am fi așteptat primul interviu lacrimogen din spatele gratiilor cu Liviu Dragnea. Ne-am fi conservat în zeama noastră națională. Am fi trăit cu iluzia că suntem un stat, că avem instituții care ne apără și ne protejează, că acolo sus mai există și oameni competenți, nu or fi toți tâmpiți.

Dar pentru că un fluturaș s-a încăpățânat să dea din aripi până în ultima clipă, toată această instalație grotescă numită stat român s-a prăbușit sub propria farsă. De aseară, de când surse oficiale o declarau pe Alexandra moartă, oamenii întâmpină această veste cu neîncredere, convinși că este vorba de o mușamalizare. Este perfect de înțeles această reacție: când verdictul vine la capătul unui șir nesfârșit de minciuni și de complicități criminale, nimeni nu mai crede o iotă din ce ne transmite statul.

Nu vreau să folosesc vorbe mari, dar cred că statul român își joacă existența la Caracal. Un stat nu există decât dacă cetățenii lui cred că există. Statul este un intangibil, un construct mental al omului, care este dispus să-și ofere banii și încrederea lui în schimbul altor beneficii intangibile, printre care și garanția dreptului la siguranță. De o săptămână, sentimentul general e că suntem pe cont propriu.

PS. Neluțu Măceșanu a primit aseară un telefon de la ministrul Justiției, prin care i s-a adus la cunoștință că probele ADN relevă faptul că Alexandra a murit. Neluțu Măceșanu nu a apelat la interlopi pentru a-i găsi fata, ci tot la instituțiile statului ăstuia debil. În singura declarație de presă pe care a făcut-o joi noapte, tatăl Alexandrei a spus că are încredere că polițiștii îi vor găsi fata și i-o vor aduce teafără acasă. Mi s-a strâns stomacul. Dacă Alexandra nu ar fi sunat la 112, chiar dacă poate intuiam, n-am fi știut niciodată pe ce lume trăim. Dumnezeu să ne ierte!

(Articol publicat în Republica.ro în 03.08.2019)

Cătălin POENAȘU

Ocotirea rozelor...

Bat ploi care ne risipesc iubito
Departă ești, nu știu de mai respiri
Sub stropi cândva iubirea am clădit-o
Când ne-ascundeam doar după trandafiri

Sub frunza rozei așterneam săruturi
Uitând c-afară se urlă cu ploi
De trebuie să mai udăm pământuri
Îmbrățișați vom plânge amândoi

Iar din sămânța lacrimii ce cade
Noi vom culege raiul înnoit
Și când aripa îngerilor arde
Vom ști că trandafirul a-nflorit.

La umbra mea

Păcat că nu e soare între noi
Eu te-aș ascunde după a mea umbră
Să alergăm în inimi amândoi
Ce-aș săruta privirea ta cea blândă
Nu vreau să-ți fiu eclipsă, ci un dar
De care să te bucuri viața toată
Să învățăm dintr-un abecedar
Iubirea care sufletele-o poartă

Să facem bastonașe, să vânam
Din matematici numerele toate
Iar la final când o să adunăm
Noi doi să ne găsim în rezultate
Și prinși de mână o să și zburăm
S-avem văzduhul în aripa noastră
În valuri o să ne și aruncăm
Să ne cunune marea cea albastră
Vom mai purcede spre un început
Pe care o să-l facem o vecie
Și te voi alinta cu un sărut
În dimineți ce-așa o să ne fie
Și niciodată nu o să "dărmăm"
Iubirea care pe noi ne unește
Iar de va fi vreodată' să disperăm
Trupu-mi îl voi zidi mănăstirește
Și dintre-acele ziduri unde-s sfinți
Te voi iubi mai mult și mai sălbatic
Mortarul îl voi sparge între dinți
Nu cred în ziduri și nici în Antarctic
În tine cred și-n floarea de cireș
Ce-o înflorește veșnic primăvara
La umbra mea tu nu vei da vreun greș
Vei înflori, când se va lăsa seara.

Florentina STANCIU

orașul de piatră

orașul mă cheamă deasupra
guri de trandafiri înghit hăurile dintre noi
„Fii cuminte, inimă, fii cuminte”
și primăvara îmi bate în ochi într-un fel anume
la colțul ochilor desene de miere
sub coaste timpul bate din ce în ce mai moale,
în seara aceasta fantomele răscolesc culori de mai

greieri vintage

nu mai adie nicio culoare pe străzi
ultima frunză se stinge
cine a suflat fum de pere în cartierul meu absent?
greieri vintage îmi urlă sub unghii
când strâng de gât
nesomnul
parcă ar fâlfâi în mine o pasăre
care nu-și mai poate lua zborul

zile uitate

zile de mâl de fiere se înghesuie unele în altele
în lupta secundelor sunt prinsă
de mult nu-mi mai aparțin
cunoscuții trec cu răzuitoarea peste timpul
mintea, viața mea
liniștea din tomberoane îmi acoperă urmele crude
se aude soarele viu
cum împrăștie semințe de primăvară

străzi

după o primăvară de păcat rămân mai beată
decât harnașamentele în care sunt prinși trandafirii
gândurile mele se preling peste ale tale
ca de pe gâtul unei sticle
în Parcul Catedralei sub tavanul albastru
aprilie se rostogolește spre sud-vest

în oraș de unul singur

în ultima vreme cearcănele mele sunt de neoprit
mai ales noaptea când ferestrele flutură a furtună
înăuntrul meu este altcineva - o oglindă lichidă
cu cicatrici și vânătăi,
până pe la ora 6 dimineața sunt sinceră
după aceea întuneric tăcut

străzile mușcă noaptea

străzile mușcă noaptea, claxoane și faruri
încercuiesc
cartierele
întotdeauna toamna sunt înnegrită de gânduri,
în ochiul stâng am o griblură de trandafiri uscați
cu ochiul drept înghit păsări,
scuip câini simt durerea mesteacănului
care se luptă cu ploaia
luna trece ușor blurată prin insomnia mea,
la vârsta a treia

ecouri de noiembrie

ecouri de noiembrie pe hol se umplu țevile
de urlete mov
platanii umblă pe sârme
e timpul să îmi cos insomniile
să îmi smulg unghiile pielea de pe gânduri,
să pândesc ultima frunză cum învinge gravitația
lângă mine trandafirii latră a ploaie

octombrie în giratoriu

octombrie - un poster întins între pereții copacilor
în fiecare toamnă lacrimile mele se pietrifică
în locul fluturilor apar întâmplări, oameni,
saci de fum
în cartier se învâрте deja viața în sens invers
cu atacuri de panică stațiile cad din copaci
octombrie ultramarin în giratoriu

începuturi de primăvară

iarba strălucește ca zăpada
sunt atinsă de liniște și totuși gata de zbor
în burta caldă a luminii ascult
cum Dumnezeu pocnește din degete
pe partea unde stau s-a dezbrăcat de primăvară

e un loc confortabil acolo unde perdeaua își lasă
cearcănele unde gândurile umezesc podeaua
un loc numai bun să ne reobișnuim unul cu celălalt
îți dau voie iată în viața mea, roșie ca cerneala
în cuvintele mele mărunte
ce bine că sunt frumoasă încă și pot să mă dau cu
schiurile
pe sternul tău, goală și nezidită,
ce bine că pot să îți evisceriez trecutul să te fertilizez
pe kilometri întregi de sinapse
cu porii mei cu saliva mea cu irisul meu galben -
ascuns
e un loc confortabil acolo unde doar pixelii tăi
mai supraviețuiesc....

Daniela FĂRTĂIȘ

Vis

Era seară.
O seară dulce, dulce,
de noiembrie.
În jurul meu sunt umbre,
de tot felul,
nedesluite.
Pașii mei sunt neînsemnați,
în marea asta de nisip,
fierbinte, fierbinte..
O umbră frenetică se apropie de mine,
are o respirație la fel de arzătoare,
arzătoare & dulce.
Mirosul de vanilie se împletește
cu mirosul puternic de trandafir.
Iar, fire de nisip îmi străpung ochii!
Ce vis!

N-ai să știi

N-ai să știi
cât de mult înseamnă
o șoaptă
până când....
cu dragoste e așteptată
de un chip
care se lasă încetător
pe un umăr plin de dor.
Nici un zâmbet
n-ai să știi
cât de puternic poate fi
până când..
fără cuvinte,
scrijelește jurăminte
pe un suflet fără soare
dar, cu-n zâmbet prinde culoare.

Întrebare

Tu te-ai întrebat vreodată
inimă de piatră seacă
când erai cu fulgi cernită
sau erai îndrăgostită:

"De ce-i moarte pe Pământ?"
sau
" De ce-i frig și-n cuvânt? "
" De ce sunt multe păcate
Ce nu pot fi iertate? "
"De ce-s oamenii mai triști,
fug de lume rătăciți
cu viteza gândului,
ca arșița soarelui..."
Poate că-i un paradox
uităm să trăim frumos,
omul uită să iubească
gerul să-l mai domolească.

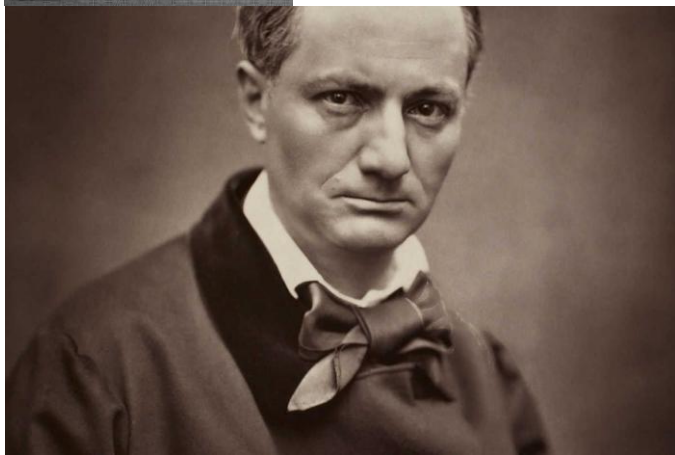
Timp

Timpul trece strașnic de repede
peste dealuri, umbre și suflete.
Amurgul se revarsă glacial,
cu nuanțe albastre, de cristal..
Păsări negre străpung bolta
ca niște stele răsturnate,
Sau poate,
e doar sufletul nostru,
străpuns de păcate...
Trec secundele deșarte
Peste a lumii sentimente amestecate...
Trec și se topesc rapid
ca într-un gând insipid,
ca într-o cafea amară,
o inimă de cerneală
sau o clepsidră ambientală.

Freemăt

Curcubeul din ochi
amețește toamna
ce-mi strigă-n geam
cu tăcerea-i de metal..
Curge rouă de culori
frunzele cad peste noi
vântul rece ne apasă
parcă dintr-o altă viață.
Și e frig și aici
și acolo
în lumea cea fără de dor
unde-s umbre colorate
cu parfum de cimbrisor.
Crengi subțiri și întunecate
tremură peste amurg
o fi toamna asta rece
sau e vis fără cusur?

Charles-Pierre BAUDELAIRE

Celei prea vesele

Un peisaj încântător
E-ncântătoarea ta făptură
Îți joacă zâmbetul pe gură
Ca boarea unui vânt ușor

Drumețul trist ce-ți iese-n cale
Își simte sufletul vrăjit
În clipa când i-a răsărit
Splendoarea sănătății tale

În armonia de culori
Ce trupul tău îl înveșmântă
Poeții-nchipuirii cântă
Un grațios balet de flori

Vestmântul tău multicolor
Cu inima ți-l potrivești
Nebună, tu mă-nnebunești
Și te urăsc cum te ador!

Tânjeam în vesela grădină
Când soarele, bătându-și joc
M-a sfâșiat cu lănci de foc
Din arzătoarea lui lumină

M-au umilit ca pe-un martir
Grădina, primăvara, firea
Și pentru-a-mi răzbuna jignirea
Am pedepsit un trandafir!

Ascuns în umbrele tăcerii
Aș vrea să mă strecor la fel
În preajma ta, ca un mișel,
La ceasul tainic al plăcerii,

Să-ți pedepsesc frumosul trup
Să-ți sânger carnea-nspăimântată,
Nevinovatul sân de față
Și-o rană-n coapsa ta să rup,

Apoi, cu dulce voluptate,
Înfrigurat aș căuta
În astă nouă gura-a ta,
Să torn veninul meu de frate.

Cum stam în noapte

Cum stam în noapte lângă o groaznică ebreă,
Cum șed două cadavre pe-un singur așternut,
Mă prinse dor, alături de acest corp vândut,
De trista frumusețe ce-n brațe n-o să-mi stee.

Vedeam cu-nchipuirea iar măreția dragă
Și ochiul ei puternic, cu farmec înarmat,
Și părul ce-i făcuse un coif îmbălsămat,
A căror amintire îmi dau amor și vlagă.

Cu ce smerenie trupul ți-aș săruta pe veci,
Din talpa răcoroasă la pletele cernite,
Desfășurând comoara de rasfățări iubite,

De ai putea, regină prea crudă! doar o seară,
Storcând din ochi de piatră o lacrimă ușoară,
Să adumbrești splendoarea pupilei tale reci.

Don Juan în infern

Când Don Juan descinse spre unda subterană,
Lui Charon îi întinse obolul său, solemn;
Posomorât, moșneagul, cu fața diafană
Dar braț voinic, înșfacă lopețile de lemn.

Femei cu rupte rochii și piepturi dezvelite
Se zvârcolesc cu jale sub negrele stihii;
Și ca o mare turmă de victime-oferite,
Gemea prelung în urmă-i cortegiul de stafii.

Râzând cu haz, valetul își reclama simbria,
Și, mâniat, don Luis țintea cu ochiul crunt,
Luând drept martori morții ce populau câmpia,
Pe cinicul ce-și răsede de părul său cărunt.

Înfiorată, casta Elvira, sub zăbranic,
Lângă perfidu-i mire și-amant de pe pământ,
Cerșea supremu-i zâmbet, ispititor, tiranic,
Dar cald de-nduioșare ca-n primul jurământ.

În negre valuri luntrea tăia o largă stradă,
Și-n cale-un om de piatră la cârmă se-aținea;
Însă, tăcut, eroul sta rezemat de spadă:
Ținând nainte-i valul, la nimeni nu privea.

Eu n-am uitat-o încă...

Eu n-am uitat-o încă, în marginea cetății,
Căsuța noastră albă, sălaș al singurătății,
Pomona ei de ipsos și Venera-nvechită,
Ferindu-și după ramuri făptura-i dezgolită;
Nici soarele, spre seară, în mantie superbă,
Părând - un ochi la pândă în cerul curios -
Că ne contemplă prânzul tăcut și tacticos
Și răspândind frumoase reflexe de făclii
Pe masa-ne frugală și peste draperii.

Maria DIMOFTE

Destinul cărților – destinul omenirii

„Totul în viață există ca să conducă la o carte” spunea Mallarmé. Ne place să citim cărți de literatură și să vorbim despre ele. Adorăm să ne cuibărim mintea și sufletul printre paginile volumelor tipărite cu satisfacția că, prin lectură, reușim să scăpăm de povara existenței cotidiene. În ziua de azi, când suntem prinși în vârtoarea unui ocean de informații de dimensiuni excepționale, cărțile se ridică cu mândrie din valurile mediocrității informaționale pentru a-și croi drum spre inimile și mințile cititorilor. Întotdeauna am perceput cărțile ca pe niște balsamuri ale sufletului și ne-am hrănit cu convingerea că ele au fost și vor continua să rămână surse sigure și valoroase de consolidare spirituală și intelectuală. Dar oare aceasta va fi soarta pe care o vor avea cărțile și în perspectiva unui viitor îndepărtat?

„Fahrenheit 451”, romanul lui Ray Bradbury, este, probabil, cea mai bună exemplificare - desigur, printre alte cărți la fel de speciale – care ne provoacă să gândim și să deschidem calea spre diferite experiențe lecturale, psihologice și sufletești de neimaginat. Putem spune despre ele că sunt ca niște corăbii încărcate, călătorind pe vastul ocean al vremii până la noi, cei ce așteptăm îmbarcarea.

Ideea de la care pornește „Fahrenheit 451” este, pe cât de simplă, pe atât de șocantă. 451 de grade Fahrenheit reprezintă temperatura la care filele cărților ar începe să ardă instant. De ce este relevant acest lucru? Pentru că „Fahrenheit 451” se desfășoară într-o lume distopică, în care cărțile nu pot exista. Oricine deține o carte poate fi în orice clipă arestat, urmând ca locuința sa și toate cărțile din ea să fie arse. În acea lume, pompierii au rolul de a porni aceste incendii, în loc să le stingă. Întreaga acțiune este redată prin ochii lui Montag, un cadet care învață toate tainele profesiei de pompier-torționar, care se găsește în situația de a pune la îndoială valorile care i-au ghidat viața de până acum. Cartea este, în oarecare măsură, previzibilă. Însă valoarea ei e dată de explicația cu care este susținut acest scenariu incredibil, o explicație care se pliază atât de bine pe societatea zilelor noastre, încât poate transforma acest scenariu fantezist, într-un viitor posibil! Cum reușește Bradbury să creeze atmosfera terifiantă reprezintă partea cea mai importantă a cărții, fiind elementul cheie care face ca „Fahrenheit 451” să fie o lectură interesantă, ce îndeamnă la reflecție, până la ultima pagină și după aceea.... În această parabolă a terorii, Bradbury a construit o lume care se autodistrugă cu o pasivitate de nedescris. În acea lume, lupta este pentru drepturile cărții și cititorului – și, desigur, în sens global, ale omului. Ce frumos, nu-i așa? Ce frumos sună: lupta pentru drepturile cărții și ale cititorului! Dreptul la cultură, la frumusețe, la gândire: „Montag simți cum cuvintele încep să se urnească încet și să gâlgâie din el. Oare ce va putea spune, în clipa când îi va veni și lui rândul să vorbească? Ce ar putea oferi el într-o zi ca asta, pentru a face călătoria mai ușoară?”

Viitorul care ne va aștepta pe noi toți se regăsește într-o oarecare măsură în ideea reducerii la absurd

cu care a vrut Bradbury să ne convingă cât de important este cultura. Absența totală a cărților, atât din sufletele noastre, cât și din orice librărie sau bibliotecă echivalează cu neutilizarea acestora, fiindcă pentru majoritatea oamenilor, cărțile nu vor mai avea aceeași valoare pe care o au în prezent sau pe care au avut-o acum mult timp. Incertitudinea și nesiguranța spațiului lecturii sunt atribute care ar putea caracteriza cel mai bine societatea în viitorul apropiat.

Adevărul mult râvnit, pe care încă-l căutăm prin lectură, ne-ar putea fi prezentat sub forma unor dogme sau clișee existențiale. Acestea nu reușesc să potolească dorința de certitudine dobândită prin experiență personală, nevoia noastră de libertate de gândire și expresie. Un efect negativ al acestor clișee și dogme este minimizat azi, când societatea globală apără încă drepturile omului. Dar cartea este spațiul în care poți fi neconform, poți visa, poți înțelege lucrurile în modul tău unic. Aici poți fi divergent, diferit!

Am vrea să știm care este destinul nostru. Simt că e legat de destinul cărților. Cu cât se scrie mai mult, cu atât se citește mai puțin. Unii oameni înțelepți se detașează de dorința egoistă de a-și afla propriul destin și se gândesc și la destinul omenirii. Trecutul ne prezintă evoluții și involuții, măriri și decăderi, însă viitorul rămâne încifrat. Se pot face statistici, se pot anticipa unele efecte ale unor evenimente viitoare, însă niciodată nu va exista certitudine, ci doar probabilitate în legătură cu viitorul.

Incert nu este doar destinul oamenilor, ci și destinul cărților. Trebuie să ne întrebăm dacă utilitatea lor va fi recunoscută sau dacă se vor inventa alte mijloace de asimilare a informațiilor, așa cum există lectură pe suport digital, dacă lumea se va afunda într-o perioadă decadentă, în care incultura va fi promovată și dezirabilă sau dacă vom avea niște minți interconectate la toată cultura omenirii.

Dacă unii cred într-o responsabilizare posibilă oamenilor cu privire la importanța cărții, unii au viziuni sumbre asupra destinului acesteia, luând în considerare aspectele negative ale societății de azi, precum mediocritatea, lipsa interesului față de cultură, analfabetismul...

Formatul electronic în care se găsesc diverse cărți nu ar putea conduce la dispariția cărților, ci doar la o reconfigurare a existenței fizice a acestora, însă dezinteresul și disprețul față de carte vor avea originea, cu siguranță, în elogiul tehnologiei ca scop în sine și nu ca instrument în viața noastră.

Fiecare dintre noi are o viziune proprie asupra destinului cărții, mai optimistă sau mai sumbră. Indiferent de traseul propus, fiecare dintre noi ar trebui să încerce să evite versiunea negativă a posibilului final al poveștii. În fond, cui i-ar plăcea un destin nefast al cărții?! „Nu e nimic magic în cărți; magic e doar ceea ce spun cărțile și însuși faptul că în ele peticele universului nostru sunt însălate într-

(continuare în pag. 36)

Diana ȚĂRUȘ

Omul este un univers cu mii de drumuri

Bună! Mă numesc Mihai și sunt student la Facultatea de Arte, originar din orașul Galați. Ca și orice tânăr de vârsta mea, un pic rebel, mai mult neliniștit, care a fost hrănit în copilărie cu polonicul de vise și alintat până se umplea rezervorul de mândrie, am decis să o chiulesc în Florența, în speranța de a-mi găsi muza furată adineauri de societatea din care îmi trag rădăcinile. Eram tânăr, pe atunci, recunosc, însă dintotdeauna am crezut că viitorul ți-l poți construi oriunde, însă nu acasă, acolo unde, parcă te bucuri că ai atins ca un specialist începător vârful adevăratei măiestrii și, a doua zi, zaci cu tablourile grămadă într-un cerdac, prăfuite, uscate și al naibii de zgârâiate de lucrătorii de prin sălile de expoziție. Dezamăgit de împrejurările trăite, am preferat să părăsesc țara și să caut valoarea mea în altă parte, la fel ca și foștii mei colegi de facultate, care acum se bucură de popularitate printre rândurile străinilor.

În drum spre aeroport, mama plângea, iar tata se ținea dârz, ca nu cumva să verse vreo lacrimă, pe când micuța mea surioară mă întreba, dacă o să ne mai revedem cândva. Scena respectivă avea să mă urmărească ani buni după plecarea mea, nu de alta, dar încercă să-i explici vreunui străin ce înseamnă dorul, fără ca să-l traduci în limba română. Acest sentiment intraductibil avea să devină o stare de spirit omniprezentă în următorii ani de studii în Florența.

În avion, mi-am amintit cum, în copilărie, visam să ajung un om mare și să schimb ceva în țara mea. Cu anii, am devenit cunoscut în cercurile artiștilor autohtoni, dar totuși nu eram chemat nici la expoziții și nici tablourile nu-mi erau cumpărate. De atunci, caut ostenit inspirația în orice frunză, floare sau șuvoi de apă, în speranța de a primi lauda colegilor și profesorilor mei și încerc să mă debarasez de originalitate, creativitate și imaginație, pe care le credeam ca fiind atuul meu ca pictor și să pictez pe teme cunoscute: O săteancă aducând apă de la fântână, Un câine adormit pe un braț de fân sau Copii jucându-se în noroi. Tata întotdeauna a fost împotriva unei astfel de profesii, pentru el, meseria de avocat sau veterinar erau profesii serioase, restul niște ocupații inutile, însă mama, acest ghemotoc de căldură și iubire, m-a încurajat să aleg ce-mi va spune inima. Și inima mi-a spus: *pictura*.

De la un timp încoace, simt că nici culorile și nici pensula nu vor să reliefeze aceleași frământări lăuntrice ca și mai înainte. Debusolarea unui pictor este cauzată anume de cearta cu propriul eu, cu propria lui muză, iar, prin urmare, când muza se răzbună, pierzi totul, și culoarea, și pensula, și talentul. Este una dintre acele perioade, în care Creatorul se analizează, devine introspectiv, frustrant în relațiile cu ceilalți. Nu aveam familia alături în Florența și mă simțeam norocos că nu aveam pe cine răsfărge crizele de mânie incontrollabilă și veșnica depresie, care nu mă scotea cu zilele din apartament. În atelier, mirosea a vopsea uscată, pensulele erau încremenite în guașă și tablourile de pânză, încorporate pe un stativ de lemn, se îngălbeniseră. Se

așezase praful pe tablourile vestite odinioară, iar materialele mă părăsiseră și parcă așteptau să găsesc pe unde se ascundea Muza.

Astfel, în primăvara anului 3 de studii, hoinăream gânditor pe străzile florentine și admiram cu tristețe agitația orașului italian, cândva colorat de prezența lui Michelangelo, Botticelli și da Vinci. Căutam în orice colț de clădire un parfum al Antichității, care să-mi trezească madona din interior, adormita mea muză, care mă părăsise inconștient. Știam că adevărată victorie este să te învingi pe tine însuși și să accepți că trebuie să renunți la lupta exterioară, dar acest adevăr gol nu mă consolează, pentru că sunt un pictor care luptă pentru eternizarea creației tradiționale, ciocnită de valurile avangardismului, de formulele sale îndrăznețe și excentrice, și care învinge nemărginirea timpului pentru a fi ancorată în prezentul creației contemporane.

Ajunsesem la cetatea medievală, înconjurată de zidurile groase de piatră, de orașul cel nou, care a fost extins dincolo de fluviu, pe dealurile din jurul Palatului Pitti aflat în construcție- printr-un culoar îngust care transversa râul Arno asemenea unui drum suspendat. Vedeam deschizându-se un vestibul, o tribună, o galerie regală, decorată cu o sută de statui antice ale celor mai renumiți sculptori, cu nenumărate povești și cele mai bune opere ale pictorilor, cu un număr mare de vase, de cristaluri, de agate, de lapislazuri și alte frumuseți, în sfârșit, plină de obiecte rare, prețioase și excelente.

Am aflat de la turiști că acea clădire faimoasă era Galeria Uffizi, care a fost cândva cel mai vechi muzeu din Europa, dar și cea mai mare pinacotecă renașcentistă. Cultura și operele Renașterii erau puse în valoare de însăși galeria florentină, Uffizi fiind o operă de artă extraordinară, prin forma armonioasă și modulată, perfect integrată în spațiul orașului. Un adevărat organism viu, absolut necesar, ținând cont de conceptul extrem de modern, care considera muzeul drept locul ideal pentru dialogul deschis dintre artă și creator, în cazul meu, locul unde poate se plimba Muza rătăcită.

Ajunsesem în centrul muzeului, acolo unde Tribuna, expusă în plan octogonal, era proiectată cu o cupolă decorată cu cochilii sidefii. Aici, erau expuse cele mai valoroase opere din colecțiile familiei de Medici, așezate pe catifeaua roșie, care acoperea pereții, pentru a ieși mai bine în evidență. În ansamblu, Tribuna trebuie considerată o alegorie complexă a istoriei elementelor cosmice. Aerul, pământul, focul și apa sunt transformate aici în frumusețe pură de către „omul creator”. Aici, le-am găsit pe *Îngerașul muzicant* de Rosso Fiorentino și *Fecioara adormind Pruncul* de Correggio. Citisem pe broșură că, începând cu 1704, Tribuna a început să găzduiască și lucrările artiștilor școlii venețiene- Tintoreto și Veronese.

Totuși nici jocul de lumini ai pictorilor venețieni și nici atmosfera de imperturbabilă liniște a tablourilor lui Tintoreto și Veronese, nu poate fi comparată cu formele tulburătoare prin jocurile de umbră și lumină ale maestrului moldovean, Mihai Greu. Un artist, ale

(continuare în pag. 39)

Tudor CÎCU

Emil Mircea Neșiu - poezia prin care poți comunica și cu privirea

Citeam în tinerețe cartea impresionantă despre „Călătoriile lui Gulliver” a lui Jonathan Swift și un *oarecare amănunt* (?) m-a urmărit mereu. Prin partea a treia a *Călătoriilor...* Swift lua în răs mașina de gândit a lui Ramon Lull în care se credea, de admiratorii săi, că se va afla revelația sigură a tuturor tainelor lumii și propune el o altă mașinărie alcătuită din cuburi de mărimea unui zar, pe fețele cărora stăteau cuvinte scrise. Printr-o serie de manete neobișnuite, legate de cuburi cu un sistem de sârmulițe, se roteau cuburile și cuvintele afișate (puse într-o anumită ordine) trebuiau să ofere ceva inedit. Stăteam la umbra nukului din via noastră și mă închipuiam manevrând la manetele mașinii de gândit și LUMEA rezultată din această panoplie (cuvintele sunt și ele niște trofee, nu?) plină de fraze trunchiate, pe care aveam să le scriu mai apoi într-un caiet, avea (credeam eu) să ofere lumii un sistem enciclopedic, propriu, al gândurilor. Dar când am descoperit fraza scrisă de Emil Cioran (*Cartea amăgirilor*): „Câtă viață ai pus în gânduri, atâta moarte este în tine!”, am renunțat la ideea mașinii de gândit. Un poet orădean (a cărui carte a ajuns recent la mine) îmi dădea de înțeles că prin poezie el poate comunica și cu privirea. Într-un anume fel, lumea fiecărui poet fiind o lume a simțurilor personale, cred că prin gânduri simțurile noastre deschid punți noi spre acele taine. Și cum cuvintele noastre: „par ieșite/ din gâttelejurile noduroase/ ale arborilor/ lăsați să potolească/ incandescentele sclipiri/ dintr-o noapte fără lună” (poemul se numește: ARDERE), doar *gândurile cu evidente* acoperă tainele din subsolul poeziei.

„**Retorica ploii**” de Emil Mircea Neșiu (apărută la ed. Aureo – Oradea, 2018) este cartea de poezie a unui „poet nostalgic, poetul care clădește templul iubirii imposibile”, ne spune prefătorul ei Ionuț Caragea. Cheia în care poate fi decriptat poetul unor „mesaje ușor criptate”, fascinat de lumea relativ trecătoare de „dincolo de pervazul ferestrei/ ce te desparte de lume/ DINCOLO fiecare face ce/ știe mai bine,/ mai bine te-nchizi/ în turnul tău, visând” (cum spune în: *Turnul de fildeș*), fascinat de frumusețea iubirii dintotdeauna, este mai curând cheia cu care răsucesce înțelesurile gândirii un poet meditativ, confesiv în mică parte și nocturn prin felul de a comunica și cu privirea, în poezie. Pentru un poet care scormone cu propria gândire LUMEA în „singurătatea/ dimineții dintr-o fereastră” - și unde „singura/ necunoscută dintre paranteze/ ești TU” -, a rămâne „cu imaginea ta,/ între palme, e tot ce-mi pot dori” (vezi *Ultima dorință*), iar a privi fasciculat universul, e o noutate pentru cititor. Dacă și-ar face, voit, autoportretul (folosind cuvintele, așa cum

pictorul întinde pe pânză culorile), am descoperi că „TĂCEREA” e pentru acesta „cea mai bună tovarășă/ de viață” și „cu ploaia îmi scald doar picioarele/ să pot umbla desculț/ prin amintiri”; dar amprenta generală a cărții sale de poezie e a „singurătății”, care se privește „străină și rece” în geamul „dimineții dintr-o fereastră” a gândurilor. Spune poetul: tot așa cum „cuvintele astea/ se străduiesc să-mi țină/ loc de pernă și saltea”, ploaia din „retorica ploii” este „un gest divin/ de o semnificație profundă/ o metaforă, un concept” (în: *ploaie definită*).

Cartea de poezie e structurată pe două palie-re. Ciclul I: „*Încurcatul iulie* (2018)” e decriptat de noi ca „oglină cu tine alături/ în zbaterea păsării” (vezi poemul: *Cuvinte regret*) în care poetul își privește trecutul: „mă cert cu ploaia,/ cu nesimțirea ei” (ploaia și chipul iubitei se-ncurcă, amestecând regretele ei cu picăturile unui cer „prea-ncercănat”) pentru „dans perfect” surprins în poemul „*altă mască*”. Această primă parte rescrie ceva din nostalgia unei iubiri din care durerea, dar și iubirea „smulg așchii”... respite ca pulberea stelelor pe pământ pentru a povesti celor care îl citesc „despre durerile noastre”. Până la urmă tot visul e cel din care poetul a clădit „un univers/ în care suntem împreună/ O TU și un EU/ nedespărțiți” (*Un El și o Ea*). Încercând a ne teleporta, odată cu cititorul, în spațiul său ideatic, acolo unde „prin ploaie scrisul/ mi se transformă-n/ scâncet”, îl simțim pe Emil Mircea Neșiu cu sufletul agățat de cuvânt în vers, într-o iubire unde ea este „aceeași și totuși alta/ de fiecare

(continuare în pag. 33)

Vasile Rareș PRODESCU

Mozaic brâncușian pe cupolă europeană

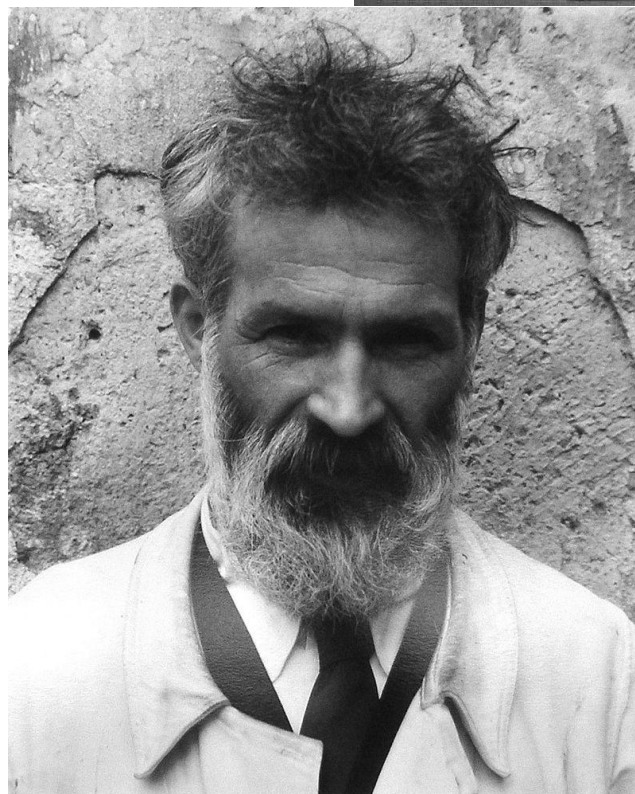
Încă de la începuturile vieții sale, Constantin Brâncuși s-a lăsat "modelat" de artele care aveau să-i aducă nemurirea, prin operele care sunt admirate de milioane de oameni în fiecare zi. Fiecare sculptură sau piesă de artă a însemnat pentru "geniul gorjean" o transpunere în plan material a amintirilor, prin care creează o adevărată capodoperă în nuanțe alb-negru ale epocii.

Pornind de la proverbul "Nimeni nu s-a născut învățat", Constantin Brâncuși nu s-a abătut de la normele etice ale folclorului, urmând o formare profesională care să-i ofere statutul de inițiat în arta care l-a consacrat. Urmând modelul înaintașilor europeni, Brâncuși pornește într-o cursă a cărei parcurs este anevoios și se stabilește la Paris, loc de inspirație și proaspăt loc al ființei. Nu neglijează dorul locului natal, ci integrează prețiosul folclor în elementele de artă.

Născut la Hobîța, un mic sat gorjean la începutul secolului al XIX-lea, Constantin Brâncuși anticipează marile creații prin drumul său către Paris, moment în care sunt culese ideile care urmează să fie materializate. În prag de război și de agitație la nivelul întregii Europe, sculptorul folosește drept model pentru o adevărată capodoperă, "Poarta Sărutului", monument istoric tragic care amintește de momentul începerii războiului, având drept inspirație ultimul sărut pe care flăcăii îl ofereau părinților înainte de a pleca la război, fără nicio garanție de întoarcere. Astfel, poarta simbolizează legătura dintre viața și moarte, primul sărut pe care o mamă îl oferă copilului aflându-se în antiteză cu sărutul oferit înainte de plecarea în război, care poate să simbolizeze ultimul sărut, un sărut al morții susținut de adevărul istoric. Astfel, una dintre capodoperele brâncușiene reprezintă un element care cuprinde în ansamblu tot spațiul european al epocii puterilor; "Poarta Sărutului" fiind un adevărat și incontestabil simbol care introduce capodoperele lui Brâncuși în marea diversitate europeană.

Cuvintele sculptorului, care au devenit celebre "La umbra marilor copaci nu crește nimic" arată cu adevărat pasiunea înfocată a artistului care se simte condiționat de societatea care îi impune restricții. Brâncuși dă dovadă de nevoia de independență care se amplifică prin dorința de afirmare și apreciere. Acesta crede în faptul că o mare reușită se va realiza doar prin propriul efort, iar aprecierea acesteia la nivelul așteptărilor ține doar de originalitatea și zecile de amintiri pe care materializarea le transmite privitorului, cel care are rol decisiv în perceperea artei și decide importanța acesteia. Chiar dacă aceasta ar fi apreciată de marii critici ai vremii, cel mai important fapt îl reprezintă perceperea de către fiecare persoană în parte a ideilor transmise de către sculptor, căci odată cu moartea unui critic care apreciază o operă se pierde și părerea valoroasă, care doar de persoana care le-a enunțat pot fi înțelese pe deplin.

O altă sculptură care se încadrează în spațiul european este "Cumințenia pământului", cea care în urmă cu câțiva ani trezea interesul românilor care nu au valorificat la timp personalitatea lui Brâncuși și au riscat

Constantin Brâncuși

să o piardă. Declarată tezaur național, opera brâncușiană evocă lumea tradițională. Sculptura înfățișează o femeie dezbrăcată, care pe lângă conotațiile artistice care arată puritatea, "Cumințenia pământului" reprezintă un simbol la nivel european, arătând faptul că în epoca amintită femeia era vulnerabilă în fața societății, iar imaginea sa nu era una de remarcă. Astfel, Brâncuși ajunge la concepte enunțate ulterior în documente cu caracter diplomatic care asigură drepturile și libertățile, integrând sculptura sa în patrimoniul mondial și lăsând drept moștenire o adevărată comoară care a stârnit interesul locului în care s-a născut mult prea târziu. În acest caz, poporul român își asumă vina pierderii unor capodopere care se află astăzi rătăcite în marile muzee ale lumii.

Influențând în profunzime conceptul modern de formă în artele plastice, Brâncuși rămâne o personalitate de renume a poporului nostru, fiind incontestabil reprezentant al României în Europa și împrejurul ei. În atelierul său din inima Parisului, Constantin Brâncuși și-a creat o lume a lui care să-i amintească de locurile natale pe care le-a sacrificat în momentul chemării sale pe drumul artelor, care l-a ajutat să rămână veșnic viu în lumea universală a paletelor de culoare și a stârnit interesul asupra operei sale care ocupă un rol important în spațiul european.

Din perspectiva unui necunoscător în elementele care țin de arta modernă, arta sculptorului gorjean se deosebește prin gustul naționalismului pe care Brâncuși îl dezvoltă. Acesta păstrează elemente ale lumii folclorice pe care le va integra în lumea cunoașterii la nivel european, asigurând operei sale o esență demnă de invidiat în contextul european, reprezentând o unică proiecție a poporului român.

Analizând locul pe care îl ocupă opera brân-

(continuare în pag. 33)

Lucia PĂTRAȘCU

CEZARINA ADAMESCU - MIRACOLUL CREAȚIEI -Caleidoscop sufletesc-

Volumul de monografie literară (o specie critică importantă în cunoașterea unui scriitor și evoluția sa în domeniul literaturii), „**Miracolul creației**”, semnat de scriitoarea **Cezarina Adamescu**, reprezintă un studiu de autor ce reflectă concludent un aspect al dezvoltării literaturii în zona Galați-Brăila, încercând să stabilească individualități creatoare în persoana unui scriitor analizat.

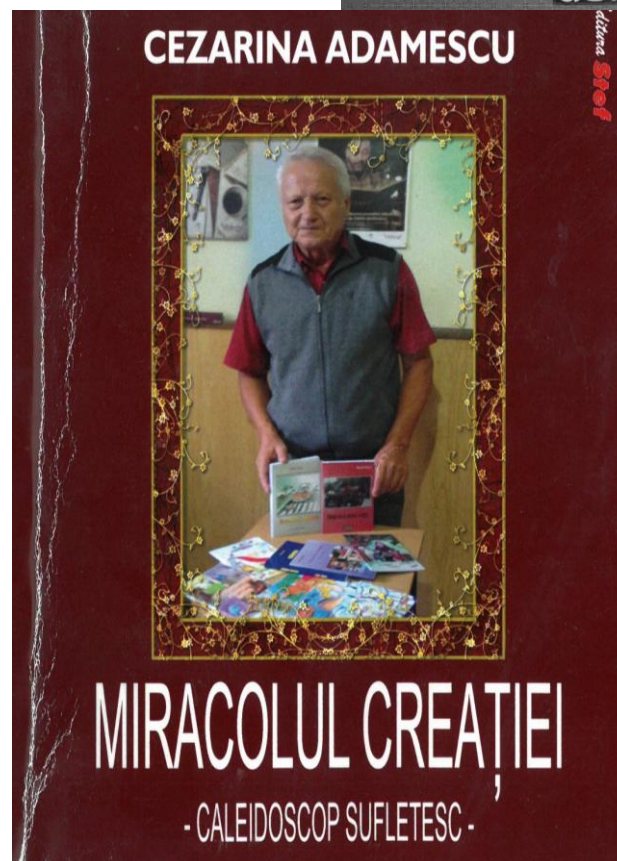
Cezarina Adamescu este poetă, prozatoare, eseistă, dramaturg și critic literar din Galați. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Bacău, a publicat un mare număr de volume (peste 150) și are nenumărate colaborări cu publicații literare din țară și din străinătate.

Reprezenți de prestigiu ca B.P. Hașdeu, N. Iorga, E. Lovinescu, T. Vianu, G.Călinescu, Ș. Cioculescu (ca să amintim câteva nume!) au făcut monografii literare pentru unii autori români importanți, care au rămas în Istoria literară română. Păstrând proporțiile, menționăm și pe profesorul universitar Ion Trancău din Tg Jiu, care a început a face analiza unor scriitori locali.

Volumul acesta desfășoară o reconstituire biografică și de sinteză a operei scriitorului *Ionel Jecu*, o relatare exactă a vieții și o analiză minuțioasă a creației sale, ce cuprinde un număr de treisprezece titluri, desfășurate pe mai multe paliere ale genurilor literare: liric, epigramatic, epic, dramatic, literatură pentru copii. Valoarea acestei lucrări constă în interpretarea inedită, diferită de a celorlalți comentatori ai scrierilor acestuia, o interpretare ce scoate în evidență personalitatea scriitorului, cu care întovărășește imaginea sa inedită, convertită în creația sa.

Deși scriitoarea **Cezarina Adamescu** nu face analize dependente de cronologia apariției volumelor, această monografie este compact structurată. Nu întâmplător analiza începe cu volumul „Nostalgii...”- 2017, un remember autobiografic prin care *Ionel Jecu* se prezintă singur, lăsând cititorul să afle amănunte din copilăria sa, cu locul nașterii, cu prezentarea oamenilor în mijlocul cărora a trăit, a familiei cu neamuri, obiceiuri, tradiții, context social pe care **Cezarina Adamescu** îl compară cu cel din familia *Moromeților*. Acest volum ajută în realizarea analizei portretului de autor „...**un om căruia sufletul i se revarsă doar pe hârtie.**...” și astfel autoarea nu este nevoită să aglomereze cu amănunte biografice, acestea fiind prezentate succint, doar atât cât este suficient pentru a creiona devenirea scriitorului și pentru a arăta traiectoria literară a acestuia.

Volumele prezentate în varietatea lor sunt analizate cu măsură din punct de vedere al așezării lor în contextul socio-cultural local și nu numai (*Ionel Jecu* a participat la cenacluri literare, lansări de carte, întâlniri cu cititorii în diferite locații, a făcut donații de carte către biblioteci,...), context în care a evoluat scriitorul analizat. Autoarea

manifestă grijă pentru îmbinarea trăsăturilor ce alcătuiesc portretul acestuia: „**Un necunos-cut. Un om, pe cât de modest, pe atât de valo-ros.**” Intenția Cezarinei Adamescu de a se ocupa prin impresii aparent teoretice de scrierile respective nu exclude caracterul de sinteză, pe care autoarea îl exprimă cu o siguranță vizibilă, realizând această monografie, motivată fiind de o constatare pe cât de simplă, pe atât de adevărată: „**Adeseori trecem pe lângă oameni, fără să luăm în seamă comorile, nestematele pe care ei le ascund.**”

Din acest volum nu lipsesc fotografiile, imagini ce aduc dovadă despre ipostazele în care s-a aflat scriitorul *Ionel Jecu* la multe dintre evenimentele la care a participat. Aceste imagini îmbogățesc calitatea prezentării autorului studiat. Un volum monografic cu abordări multiple, bine înțelese și bine conduse de autoarea lui. Analizând conținutul social și tematica scrierilor respective, autoarea stabilește adresabilitatea lor către cititorii pe care îi invită să-i fie alături în călătoriile sale literare. Tot alături îi sunt și comentatorii care s-au aplecat asupra volumelor analizate și ale căror păreri, referințe critice despre autor, și-au găsit cu generozitate locul în această monografie și pe care cititorul în va găsi în paginile sale. Fiecare poate avea curiozitatea de a răsfoi o carte, poate avea tendința de a aprofunda lectura ei, deoarece așa cum pune **Cezarina Adamescu**: „**A te împrieteni cu o carte e cea mai bună afacere pe care poți s-o faci în viață. Nu vor curge bani din această afacere, dar vor curge și se vor prelinge picături de lumină din fiecare filă. Care ți se vor așeza pe creștet în chip de aură. Cât de bogat te poți socoti, înconjurat de prie-**

(continuare în pag. 33)

tenia cărților! Cercetând cărțile te vei îmbogăți regește, o avere pe care nu ți-o poate lua nimeni..."

Prin acest volum de monografie literară, criticul Ceza-
rina Adamescu a poposit în lumea literară a scriitorului
Ionel Jecu cu intenția vădită de a-l analiza, a-l înțelege și
a-l face cunoscut cititorilor săi într-o lumină limpe-zită de
orice păreri dubitative. Așa cum arată autoarea, scriitorul
însuși se așează cu bunăvoință în fața acestui examen,
fiind conștient că: „**A parcurge o creație literară este ca
și cum l-ai privi pe autor pe dinăuntru. El se lasă
cercetat și studiat, comentat și uneori analizat la sân-
ge, dacă nu cumva mărunțit de-a-binelea.**”

La urma urmei, prin volumul „**Miracolul creației – Ca-
leidoscop sufletesc**”, analiza făcută de Cezarina Ada-
mescu ni-l prezintă pe Ionel Jecu, așa cum este el, un
scriitor care la fel ca: „**Orice scriitor îți deschide o lume
nouă, lumea gândită și transfigurată de el în cuvinte.**”

(urmare din pag. 30)

dată”, în esență o rotire cu aripi folosite pentru a visa în
poeme-flashuri, poeme încolonate pe scara timpului ca o
coloană a durerilor.

Cu partea a doua a volumului „*August 2018*”, poetul se
retrage în „turnul de fildeș” (dincolo de pervazul ferestrei),
acolo unde gândurile mașinii de care aminteam, are să-l
dezgolească până la durere de amintirile trecutului. Cuvin-
tele par acum „ieșite/ din gâtlejurile noduroase ale arbo-
rilor... dintr-o noapte fără lună”, dar au și legături cu univer-
sul de dincolo și dincoace, cu imaginația și farmecul po-
veștilor „în povestea lui”, pentru a-l ști alături și pe cititor cu
grumazul pus la jugul sentimentelor trăite și netrăite (vezi
poemele: *Pianul; Nud; Concerto finale; Ultima dorință; Fan-
tasme* etc). Ar putea să evadeze „din lumea cu po-
vești” într-o lume a realității „prin ploaia de vară”; și să facă
posibilă aflarea esenței și adevărului rostit de la 1a „fe-
reastra depărtării”, unde așteaptă Ea, în despletite dimi-
neți, dansând goală „prin ploaia de vară” (vezi: *Est-vest*).

Mai toate poemele volumului sunt scrise în aceeași
notă profundă a meditației filozofice asupra a tot ce asa-
ltează această „trestie gânditoare”, ființa umană: dorința,
speranța că iubirea va salva totul, spaimele că nu-și va
găsi tărâmul liniștii, norocul ori nenorocul de a scrie
poemul vieții, etc. Spre deosebire de poeții care aduc „tim-
pul iluminării” în poezia lor, Emil Mircea Neșiu atribuie doar
timpului (ca „felii de viață”) o înțelegere aparte în poezie.
Simbolistica și semantica ploii invocate „la nesfârșit” îi
dezvăluie, pe undeva, câte ceva din aspirația blagiană a
crezului său poetic: „Te las să dansezi goală/ prin ploaia
de vară/ te trezește la realitate/ mai bine decât/ te-aș
scutura eu/ să-ți amintească/ numele cu care să-ți etalezi/
frumusețea./ Îndoielnic este faptul că deși realizezi
greșeala/ te complaci în a susține/ că ea, ploaia, e dansul/
cel mai perfect/ pentru spălarea păcatelor,/ pentru
curățirea unui destin/ precum sufletul pus la uscat/ pe
autostrada de centură EST-VEST. (*Est-Vest*). De aceea
extazul pur al timpului ne dezvăluie misterele care
trebuie căutate și în poezie. Și poezia lui Emil Neșiu îi
simte înălțarea spre cititor.

(urmare din pag. 31)

cușiană în spațiul european, vom urmări în primul
rând impresia pe care străinii o au despre „al nostru
sculptor”. Foarte multe persoane care au o pasiune
pentru artă cu certitudine au auzit despre Brâncuși.
În cele mai multe cazuri, auzim un nume care ne
sună cunoscut, „Brancusi”, un sculptor care a rede-
finit conceptul de sculptură modernă. Pentru un mo-
ment nu ne vom da seama despre cine este vorba,
însă urmărind împrejurările vom deduce faptul că
este bine-cunoscutul sculptor gorjean. O mare pro-
blemă care afectează atât imaginea artistului, cât și
operele sale o reprezintă indiferența. În zilele noas-
tre, tot mai multe persoane uită cu adevărat ceea ce
este important de reținut despre poporul său și nu
oferă destul de multă atenție istoriei care este mărtu-
ria vie a rolului pe care țara noastră l-a avut de-a lun-
gul timpului în realizarea conceptului european. Ope-
ra brâncușiană ocupă un rol foarte important în spa-
țiul european, reprezentând un simbol al modernității
în artă și totodată un model demn de urmat.

Mare parte a operei lui Brâncuși se află în
muzeele de renume ale lumii, însă în Europa vom
vedea un interes mult mai mare pentru opera care
arată riscul asumat al artistului în redefinirea concep-
tului de artă modernă. Un exemplu clar care se află
într-o permanentă legătură cu opera este reprezentat
de atelierul de la Paris, care adăpostește ustensilele
și o parte a creațiilor. „Coloana fără sfârșit” sau
„Coloana infinitului”, care se află în ansamblul
sculptural de la Târgu Jiu, reprezintă un element de
identitate națională, fiind întâlnită atât pe mijloacele
de propagare cum ar fi un timbru sau în componența
unei sigle reprezentative unei instituții sau întruniri cu
tematică artistică. Astfel, locul pe care opera lui
Brâncuși o ocupă în spațiul european este unul
demn de laudă, operele acestuia împânzind muzeele
lumii și sprijinind ideea de modernitate, ca o scripă
lipsită de efemeritate a unei lumi scufundate în
cenușă din prisma istoriei, dar valorificată cu seni-
nătate din prisma prezentului conturat de incon-
fundabila personalitate a lui Brâncuși.

Urmând parcursul lui Brâncuși în Europa și
diversitatea pe care acesta a implementat-o, putem
considera că opera acestuia este un mozaic al artei
pe cupola europeană, care i-a asigurat viața de după
moarte prin aprecierea și locul demn de invidiat pe
care opera brâncușiană îl are în spațiul european.
Astfel, Brâncuși este un adevărat român printre
europeni, mesajul transmis de către acesta
generațiilor viitoare este acela de a aprecia cât mai
mult locul în care s-au născut și de a fi mândri că
sunt români, indiferent de împrejurările și teama
provocată de umilință.

Notă: Autorul (17 ani, Liceul ”C-tin Brâncoveanu”, Horezu,
jud. Vâlcea) este câștigătorul Premiului ”V.A. Urechia” la
Concursul de creație literară ”Scriitori de ieri, de azi și de
măine”, categoria 15-21 ani, în cadrul Festivalului Internațional
al Cărții ”Axis Libri”, Galați, 2019.

Lazăr MAGU**Cules de caise**

Erai o floare de cais
și contracandidai la miss...
Privitul nefiindu-mi permis,
te desenam, te desenam
și apoi ramul îl rupeam.

Pe trotuare interzise
trec domnișoare indecise
cu rochii galbene-n eclise
- nuanțe fine de caise.
Iar unele cu nuri zurlii
caise coapte par a fi.

Aștept de-acum să-nceapă vântul,
cu fructe să podim pământul.
Din zori, retortele să fiarbă
caisele, la foc de iarbă.

Și treaz în aburii de-alcool
să te culeg sub cerul gol.

Cu pașii uzi de soare

Când treci pe străzi cu pașii uzi de soare,
îngeri și cucii, tu deopotrivă tulburi.
Pui mici în cuib se-nalță în picioare,
privindu-te. Salcâmi dau în muguri.

Privirea ta calmează câinii-n lesă,
becuri aprinde-n lujerii de floare
iar pacea lumii urcă tot mai densă,
când treci pe străzi cu pașii uzi de soare.

Trecerea ta - agapă în pustie -
coboară stelele pe malul mării...
Eu trec ușor din clipă-n veșnicie
și pun înc-o lungime depărtării.

Narcotic foșnetul mătășii tale,
când treci pe străzi cu pașii uzi de soare.

Deshidratare

Sete mi-a fost de tine, mi-a fost sete,
cum însetat e numai un robinet închis
când se întâmplă, noaptea, ca să audă-n vis
cum ploile se scurg pe minarete.

Sete mi-a fost de tine, ce sete rea mi-a fost,
cum însetează numai creștinu-n zi de post
când sfinții-n calendare pocalele golesc
fără să aibă știre de postul lui câinesc.

Sete mi-a fost de tine - vrea setea să mă ardă,
sunt un soldat ce face morții lui de gardă
când peste drum fântâna șuvoiu-și risipește
și în argintul apei se zbenguie un pește.

Ce sete mi-e de tine, ce sete mi-e acum -
ascultă, plânge-n mine Deșertul Karakum.

Femeia de citit

O floare de petunie
erai în luna iunie.
Măreai c-un zâmbet și-un miros
mirajul verii, maiestos.

Erai o cronică în rună,
erai un manuscris grecesc.
Eu transpiram în nopți cu lună,
visând doar titlul să-l citesc.

Tot admirând prolog, erată,
fiind din fire puțin "shy",
târziu văzut-am, dragă fată,
că ești o carte scrisă-n braille.

Îmi mut în degete toți ochii
și lecturez eșarfe, rochii.

(urmare din pag. 9)

a sosit vremea. (Ei, da, o parte dintre textele încopertate au fost oferite spre degustare promoțională cu pleoapele pe rețeaua facebook, de unde m-am... spurcat înaintea lecturii foșnitoare cu plaivaz la îndemână!) Iubitor de Ivan Bunin, autorul pare un Ivan Turbincă valah care-i joacă feste și renghiuri morții, compromițând-o în fel și chip. Cartea lui DAD este un „compendiu de concizii”, o colecție de fulgurații ale unui „joc cu moartea”, căreia cândva i-am zis „eternitate aproximativă” și pe care Alui Gheorghe o denumeste „o eternitate ratată”, un fel de jurnal cu notițe luate la un curs despre trăire și trăiri, o suită de meditații și sinteze despre muritori lucizi și fapte nemuritoare, despre timp etern și spațiu infinit, despre bio-psihologia vieții „ce veșnic nu moare”.

Dumitru ANGHEL

ALIDADA de Violeta CRAIU

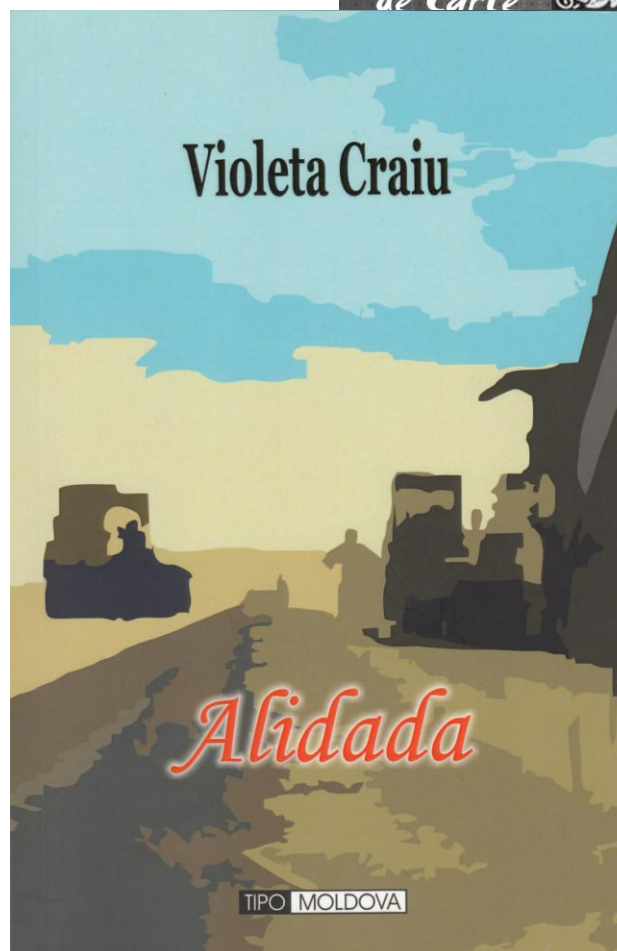
Volumul de versuri „*Alidada*”, Editura TipoMoldova, Iași, 2019, 142 pagini, promovează, în „premieră absolută” o lirică matrimonială de-o familiaritate elegantă și în afara regulilor tematice tradiționale, de-o cuminenție și puritate casnice, ușor atipică prin singularitatea sferelor de inspirație, deoarece *căsnicia* provoacă *șocul* obișnuinței și al rutinei, impuse de regulile și tabieturile severe ale... „*faptului împlinit*”.

Doamna Violeta Craiu, *poeta*, cu lungi volute artistice, a preluat de la doamna Georgeta Cârjan, *soția*, deși întruchipează o singură persoană, riscul și eleganța unei reverențe casnice prin faptul că și-a depășit condiția de femeie, care trebuia să aștepte... complimente sentimentale, amoroase și măgulitoare, și nu să inițieze cea mai elogioasă și altruistă declarație de dragoste pentru bărbatul ideal, soțul cu acte în regulă, dincolo de condiția sa virilă de „șef al familiei”, probabil cu intenția nedeclarată de a face pace în competiția pentru șefia familiei tradiționale.

Simbol al femeii pacifiste, poeta și soția Violeta Craiu a ales să pluseze, ca la *un pot* eligibil de la masa de poker a responsabilității civice, pentru o „mână întinsă” echilibrului și armoniei casnice. Ascendenta vocațională al doamnei Violeta Craiu decurge din condiția sa de *scriitoare* cu inițiative artistice meritorii și din faptul că toată opera sa literară, *proză și poezie*, este pliată pe un deziderat cultural, din care se conturează excelența tematică, programatică și reprezentativă, în peste zece volume de proză și poezie, dintre care voi semnală doar două, reprezentative pentru cele două genuri literare, liric și epic: volumul „*Muze sub aparențe*”, Editura Libra, București, 2010; și romanul „*Anemona*”, Editura MTM Prodesign, Brăila, 2001.

Volumul de lirică „*Muze sub aparențe*” este original, în primul rând printr-o... *dezordine organizată* (!), nefiind structurat pe capitole, pe teme lirice, pe subcapitole literare, pe structuri prozodice sau pe încadrarea în vreun curent literar, tradițional, de tranziție, clasic, de frondă poetică sau de înregimentare în *coduri* și formule avangardiste; este absolut atipic...

Violeta Craiu, poeta, scrie versuri din nevoia de comunicare cu un alt EU liric, cu un personaj liric, ca în romanul „*Anemona*”, ca un „*passo doble*”, pe o constantă tematică, pe care o notează într-un *crescendo* ascendent asemeni ritmului fascinant din celebrul „*Bolero*” de M. Ravel, obsesiv, exasperant, apoteotic. Poezia sa parcă n-ar avea finalitate; fiecare poem sugerează o sensibilitate în clocot, de trăiri în derivă și de un mod particular al poetei de a-și cenzura reacțiile și de a le direcționa spre un nucleu ideatic emoțional.

Romanul „*Anemona*” se caracterizează printr-o densitate și intimitate autobiografică, cu mereu alte unghiuri din care sunt surprinse tot atâtea ipostaze umane, în care nu narațiunea sau descrierea portretistică ar fi definitorii, ci analiza, comentariul și interpretarea, ceea ce face ca stilul prozatoriei Violeta Craiu să capete valențele și *aroma* unor cronici de spectacol, teatru sau muzical.

Revenind la „*Alidada*”, cartea dedicată constructorilor și, îndeosebi, „*Soțului meu: drumar de timp în spațiu*”, potrivit *dedicației* de-o intimitate caldă de pe pagina de gardă, semnalează un *domeniu – pretext liric*, ușor în afara unor astfel de motivații sentimentale, riscând impresia, falsă și nedreaptă, că poeta Violeta Craiu se risipește în atitudini și repere în afara standardelor consacrate. Adevărul este că „epopeea” drumarilor contemporani nu este cu nimic mai prejos de mesajul și valoarea gestului legendar al Meșterului Manole, pentru că poeta Violeta Craiu a direcționat „*mitul creației*” spre o latură a activității omenești fără protecția socială elitistă, dar cu nimic mai prejos decât *jertfa* Anei în zidurile legendarei „*Mănăstiri a Argeșului*”.

În consecință, a rezultat o poezie cu... program ideatic sentimental cu trimitere afectivă către eroul și eroii acestui orizont tematic de o... surprinzătoare motivație lirică, iar opiniile unor exigențe... *cârcotașe* (!) ar putea s-o acuze pe vajnica poetă de orice, numai de „*paradă matrimonială*”, nu!?, pentru că ar avea la îndemână modelul ideatic al „*Jertfei pentru creație*” din cultura

(continuare în pag. 36)

medievală românească, de care aminteam.

Poeta de secol XXI Violeta Craiu direcționează mesajul religios al zidirii spre spectacolul uman al sentimentului iubirii pământene, rezultat dintr-o dedicație cuminț, personalizată, de pe pagina de gardă a volumului „Alidada” sau din explicația, justificarea ori dilematica alternativă shakespeareană „*To be or not to be*”, care par a fi tranșante chiar în poemul „Alidada”: „Lumea deprimată, prăbușită în bucăți, / traversează erele / sfere misterioase de lumină: *a fi sau a nu fi*” (Op. cit., p. 52).

Într-un poem din capitolul II al cărții: „Locuri și neuitare” – „*Valuri de timp*”, dedicat unei sisifice activități umane, este o provocatoare și acuzatoare dezordine edilitară pentru un oraș cu tradiții culturale și istorice ca Brăila: „În orașul vechi, străzile îmbătrânite / n-au fost modernizate după standarde europene / lucrările de reparații propuse sunt contestate subit / piatra de carieră adusă cândva de vapoare în port / stă nemișcată / .. / nepăsare la tot pasul” („Poemul scarificatorului contemporativ”, p. 69).

Dar un și alt poem ca rezultat al așteptărilor edilitare, care să dea șanse orașului de la mal de Dunăre să se întoarcă spre potențialul economic, pe care l-a avut cu mult timp în urmă: „Curând, o dantelărie de oțel / va îmbrățișa bătrânul fluviu” („Poemul podului imaginar”, p. 72), adică visul brăilenilor de a avea un pod peste Dunăre spre Tulcea.

Doamna Violeta Craiu rămâne o nostalgică locuitoare a Brăilei: „Tresaltă sufletul de emoție / un miros de flori de câmp îmi inundă pieptul / în Piața Traian, bustul Împăratului, fântâna și ceasul / se scaldă în razele aurii ale amiezii / tinerețea mea s-a contopit cu timpul” („Itinerar brăilean”, p. 80).

Există și un acuzator rechizitoriu la adresa autorităților locale: „De ieri, cartierul Chercea se modernizează / primarul a promis în campanie electorală / astuparea gropilor apărute în anii trecuți / plânge cu lacrimi de crocodil calea Dorobanților / ... / Hrubele nu se sfarmă, mai stau în picioare / susțin clădirile cu bulină roșie” („Citadină”, p. 82). Și continuă cu un *elogiu-reproș* pentru Brăila, cetate cultural-istorică, literară mai cu seamă: „Brăila mea dragă, / ți-ai pus pe umeri mantie de sărbătoare, / ... / l-ai purtat prin seceta din Bărăgan, / și l-ai ascuns pe Terente, regele bălților / ... / Ți-ai răcorit fruntea cu apa din Balta Brăilei / ascultând poveștile lui Fănuș Neagu / ... / peisaj de baltă în tablourile Emiliei Dumitrescu / ... / docherii și pe Chira Chiralina lui Panait Istrati” („Brăila mea dragă”, p. 90-91).

În fine, poeta aduce un cald omagiu celor mai năpăstuiți lucrători din România care, chipurile, n-au reușit să împânzească țara cu zeci de autostrăzi, pe unde atâția tembeli, inconștienți, beți sau fără carnet de conducere și, mai ales, fără o elementară educație, produc accidente de circulație într-o frecvență îngrijorătoare: „Sirena sună înfundat, / poc, trosc, clonc, se desprinde șina tramvaiului / în dreptul blocului turn, / pământul se zguduie blând, / apoi mai tare, oprindu-se brusc. / Călătorii speriați strigă vatmanului să oprească” („O dimineată banală”, p. 99); ca apoi să sfideze normalul tradițional, rezultat din această banală desfășurare de activități edilitar-gospodărești printr-un singur și ultim *vers-elogiu* la adresa lucrătorilor de la Drumuri: „*Drumarii pun borduri noi*” (Op. cit., p. 99).

Și, ca să sfideze și să anuleze orice posibilă suspiciune din zona „cârcotașilor de profesie”, poeta lucidă și talentată Violeta Craiu are o poezie de o delicatețe sufletească și de un lirism copleșitor „Poem dulce și tragic” (p. 100), care încheie periplusul sentimental și elogios la adresa constructorilor de drumuri: „La început nimic nu se potrivea: / luminile cădeau abrupt peste privirile noastre / ochii înotau în fluvii de cristal oprite în stăvilare / gesturile se frângeau în stângăcii dezirabile / în noaptea aceea / Te-am iubit cu teamă / când Luna plină își ascundea colțul / într-o armonie universală / ascunzând buzele reci / poemul dulce și în același timp tragic / Încercam să alung fumul de țigară / ce-ți învăluia părul răvășit, / gândurile pătimeașe ce mimau nebunia / marcată cumplit de o vrajă rebelă / Într-o carte deschisă la întâmplare / pe o pagină era scris neglijent / cu litere aproape indescifrabile / un singur cuvânt: uitare / Am adăugat doar atât: / Uitarea uitării!

(urmare din pag. 28)

într-un veșmânt pe măsura noastră.” („Fahrenheit 451”, Ray Bradbury).

Mi-ar plăcea să fiu omul-carte pentru romanul lui Ray Bradbury. Aș memora-o pentru mesajul ei. Cred cu tărie că ele, cărțile, sunt „motorul spiritului”, că ne hrănesc spiritul și sufletul, menținând unitatea ființei noastre.

Notă: Autoarea (17 ani, Liceul Teoretic „Al. I. Cuza”, Galați, jud. Galați) este câștigătoarea **Premiu Mnemosyne pentru eseu** la Concursul de creație literară „Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, categoria 15-21 ani, în cadrul Festivalului Internațional al Cărții „Axis Libri”, Galați, 2019.

Camelia ARDELEAN

Noi suntem pasagerii...

Noi suntem pasagerii descinși de pe Titanic,
Pândim aureola sub norii de grafit;
Ne scoatem iute masca din visul cel nirvanic,
Săpându-ne instincte în gândul saprofit.

Cu aisberguri în vene înaintăm pragmatic,
Ni-e plânsul rezonabil și râsul în declin;
Pe valul de căință dozat homeopatic,
Vibrăm la-mbrățișarea misterului marin.

Plutim în disconfortul de-a fi câteodată
Rechini cameleonici (sau uneori delfini),
Mai smulgem din fantasme, avizi, câte-o ciopată
(Din bezna din adâncuri râvnim la Apenini).

Captivi în acolada-ncâlcitei ecuații,
Jonglăm la școala sorții, sensibili la ovații...

Mă-mbăt cu apă moartă...

Mă-mbăt cu apă moartă la crâșma zisă viață,
Mai am în pușculiță vreo paișpe gologani;
Pereții puși pe șotii de piele se agață,
Mințindu-mă cu visul din floarea de castani.

Eram precum intrusul din propria genune,
Dar azi bachhusiana fervoare m-a-ncolțit;
În sulite de gânduri curajul de-mi apune,
Mai trag un gât din sticla cu tentă de cromit.

Pe sârmă oscilează iluzii carnivore –
Le-a prins euforia de câte un picior
(Pe calea către iaduri sunt câteva Gomore,
Ce-și strigă ignoranța și umbrele în cor).

Idei fosforescente se-nghesuie să pască,
Din iarba cutezanței de-a fi, un ultim smoc;
Se-ascunde-n conștiință un sâmbure cu mască,
Prin gânduri turmentate, în caleidoscop.

Absorb reminiscențe din tipica povară
A golului de sine, ce da pe dinafară...

Cu marea în piept

Stăpâni deplini ai zărilor albastre,
Cu infinitul printre dimineți,
Cuprind în palme diul dintre astre
Și navighează, de mistere beți.

Când de parâme leagă curcubeul,
Nemărginirea pare la doi pași;
Li-e camarad de suflet alizeul,
La cârma zării devenit-au ași.

Printre silfide se strecoară-n tihnă,
Muiiați în cețuri sau în reverii
(Închipuirea nu cunoaște-odihnă,
La braț cu zeii de-ți dorești să fii).

Pe vasul lor tractează veșnicia;
Cu plâns de scoici se-mpresură mereu.
Sub asfințitul ce-și îmbracă ia,
Oceanu-mparte picuri de arheu.

De valul aspru naște-o simfonie
Ori pescărușii țipă-n dezacord,
Sunt marinarii o dovadă vie
Că necuprinsul nu are fiord...

În visul meu s-a spart un curcubeu

În visul meu s-a spart un curcubeu
Și-un ciob din el mi-a zgâriat lumina;
Sub zidul frânt, strivit la apogeu,
Ne încolțește-n amintire vina.

Ascuns timid în tainicul ungher,
Păstrat curat în scrinul minții mele,
Și-nveșmântat în focul pauper,
Străpungi cu baionete lacrimi grele.

Te pierzi încet prin micul labirint
Din trupul meu secat de orhidee;
Cu rictusuri tăcerile ne mint,
Un bun-venit e-o onomatopee.

În visul meu zdrobit la rădăcini,
Ne mai salvează umbra din cuvinte;
De un crâmpei albastru te anini –
E-un talisman din rest de legăminte...

Denisa CIACLAN

Ochii triști

Ochii triști nu văd apusuri și răsărituri superbe,
 Lacrimile-i împiedică.
 Lumea s-a clădit mult prea târziu
 Sau prea devreme-nu e încă lumea lor.
 La marginea pădurii
 Izvorul din care beau câprioarele
 E amar
 Doar luna mângâie răni
 Și pune în farfurii vise
 Pentru ziua următoare.

Iubiri sonore

Dacă din ochii mei curg izvoare,
 Culori și curcubeie amețitoare,
 E pentru că iubirea mi se arată
 Și o îngrijesc ca pe o floare

Lumina mi-a inundat sufletul,
 Muzica picură adierile clipei,
 Și tot mai tare se aude cântecul
 Șoaptelor noastre încă nerostite

La capătul visului se aprind focuri,
 E lumea noastră, s-o îmbrățișăm,
 Cântăm, printre culori și jocuri,
 Dansul iubirii acum îl valsăm

Copilărie

Copilărie, paradis pierdut,
 Te regăsesc, azi, printre poze vechi,
 Aveai cândva cireșe la urechi
 Și-un cânt pornit în zbor spre neștiut.

Întâiul vis, o lume de povești,
 Deschisă pe tărâm cu flori albastre,
 O lume destinată s-o iubești,
 Pierdută-n zbărul păsării măiastre.

Eram mai buni, mai luminoși, mai puri
 Și nu știam ce-i lacrima și teama,
 Ne jucam veseli jocuri de copii,
 Iar lângă noi vegheau tata și mama.

Prin joc ne tot doream să creștem mari,
 Iar timpul pentru noi nu s-a oprit,
 Apoi, în lumea mare am plecat
 Și-n jocul mare-al vieții ne-am trezit.

Abia într-un răgaz, în amintire,
 Apare, blândă, ca un gând străvechi,
 O amintire din copilărie
 Cu ochi mari și cireșe la urechi.

Cercul lumii

Lumea vrea circ -
 poate de aceea iubirea e așa departe
 și poarta masti,
 și nimeni nu știe unde e binele sau răul
 Lumea vrea circ -
 cu clovni, elefanți și gorile
 și câte un trapezist mort după balerina
 care nu l-a iubit niciodată
 Lumea vrea circ -
 iar cei ce se iubesc
 nici nu mai știu despre ceasurile de taină
 stelele sunt doar de decor,
 iarba și-a pierdut culoarea
 ...Lumea vrea circ

Ca un glob de aur, soarele

Dimineți cu ochi mari,
 cer senin,
 suflete înălțate pe catarge,
 în depărtări, marea cu valuri și alge,,
 în lumea mea,
 ca un glob de aur,
 soarele mi-a zâmbit,
 tu mi-ai dat mâna,
 mi-ai intrat în suflet,
 în liniștea mea
 de zori sculptori, trăim
 sublim
 ai dragostei fiori,
 o dragoste cu cireșe la urechi,
 sunet desprins
 dintr-un cântec străvechi.

Absență

Te recompun
 din amintiri și vise,
 îți desenez chipul pe suflet:
 un copac, trupul,
 frunzele - ochii,
 ramurile sunt brațele tale,
 să mă înalți până la stele
 până la lună
 și la soare...
 ce ar urma oare?
 inima - din flori,
 mintea-cerul albastru
 apoi
 colorez absența ta
 în îmbrățișări multiple

căror opere respiră, și astăzi, cu un temperament so-lar, colorism de un rar patetism și cu o tehnică fenomenală care oscilează între tonurile calde-reci mi-a devenit un mentor spiritual, o stea călăuzitoare. Mi-amintesc și acum, ziua când realizez o copie, în sălile de curs, a tabloului "Curtea mătușii Ileana", minunându-mă de asemuirea paradoxală a curții lui Mihai Greu și a curții unde mi-am petrecut copilăria, unde furam merele de la vecinul de alături și construiam castele de praf și turnuri din vreascuri uscate, pentru a-mi apăra poporul de invazia armatei tovarășului meu de năzbâtii. Probabil, țara mea își are farmecul ei, iar plăciurile noastre sunt cele mai frumoase, lucru pe care-l înțelegi după ce îți iei rămas bun de la ea, preferând-o pe alta.

Continuându-mi plimbarea prin galerie, brusc, privirea mi s-a oprit însă nu la Tintoretto și Veronese, ci, neașteptat, la Michelangelo, la pictura „Sfânta Familie”, singura capodoperă a maestrului păstrată în Florența. Acest tablou mi-amintit de cât timp s-a scurs de când nu mi-am văzut familia, pe mama, pe tata, pe micuța mea surioară, care, probabil, se și maturizase de când am părăsit-o. Am primit vreo câteva scrisori, am trimis și eu, la rândul-mi, altele, dar evitasem întotdeauna sentimentalismele. Biata mamă, aștepta cu nerăbdare câte o veste de la mine, se supăra când nu-i trimiteam la timp vreo scrisoare, dar totuși își cerea scuze de fiecare dată când îmi trimitea scrisori cu foaia încrețită din cauza lacrimilor ei. Iar eu când îi primeam scrisorile, întâi plângeam, până îmi luam curajul în mâini ca să deschid scrisoarea și să citesc aceeași introducere: „Scumpul meu, băiat, Mihai”.

Liniștea de odinioară, atât de prielnică introspecției mele, era acum năvălită de zgomotul copiilor, care chicoteau când vedeau vreo zeiță nudă sau niște copii goi, fără nici o bucată de pânză pe ei. De altfel, nici "Sfânta Familie" nu i-a lăsat indiferenți, însă păcat că nimeni nu le-a explicat că nuditatea este o formă superioară a frumuseții trupesti. Sufletul a devenit atât de gol și orb ca să mai recunoască faptul că piciorul este mult mai nobil decât pantoful, că pielea este mult mai frumoasă decât stofa cu care este acoperită. Personajele nude din fundalul picturii "Sfânta Treime" de Michelangelo reprezintă neofiii, care așteaptă să intre în apa lordanului, după cum sugerează și prezența Sfântului Ioan Botezătorul. Imaginea sfântului și a oamenilor goi se află în afara grupului reprezentat de Sfânta Familie, pentru a sublinia caracterul lor imperfect, aceștia nefiind botezați. Personajul este situat între păgâni în așteptarea Mântuirii, reprezentată aici prin îmbrățișarea plină de afecțiune a Familiei.

Atunci, lipsit de trei ani de afecțiunea propriei familii, pribegind ca un străin pe teritoriul italian, m-am gândit să-mi cumpăr un bilet de avion spre România. Gândul că vin acasă m-a înviorat, mi-a schițat un zâmbet pe față și m-a făcut mai nerăbdător ca niciodată. Anulașem toate planurile pentru sâmbătă, duminică, pentru săptămâna viitoare și m-am gândit să le fac o surpriză celor de acasă. Am cumpărat cozonac italian, cu ciocolată, cu stafide, cu portocale confiate și alune, migdale, am cumpărat o păpușă pentru sora, un parfum pentru mama și un fular colorat pentru tata. M-am grăbit spre apartamentul meu, mi-am luat rămas-bun de la atelierul

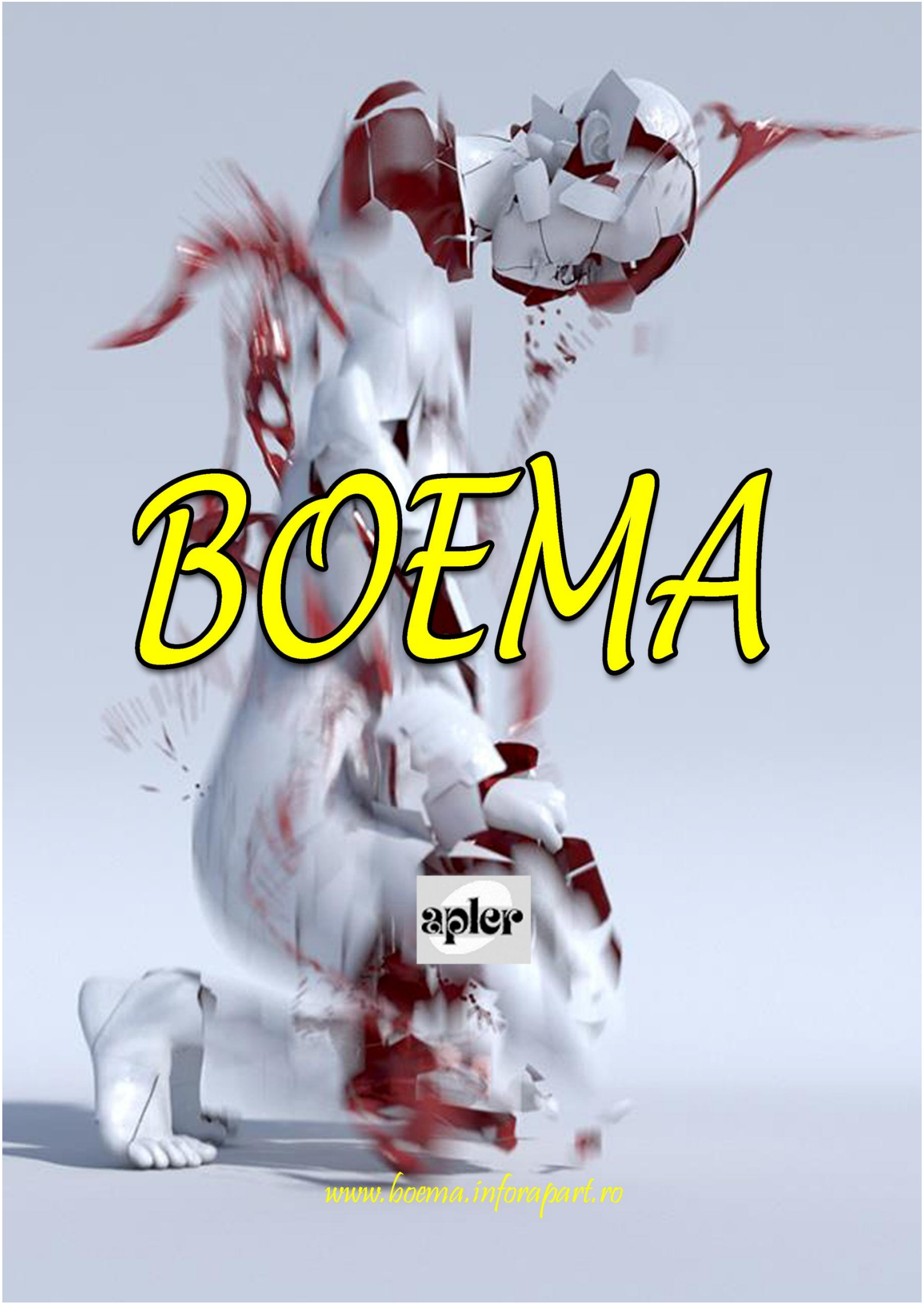
care mirosea a vopsea uscată și a periute încremenite și mi-am luat tablourile în România. După trei ani, simțeam că, de acum, încolo, viața mea, iarăși, va prinde gust și culoare.

Dorul de casa părintească și față de țara ta poate fi înțeles după ce o părăsești. Când pleci, lași în urma ta și trecutul istoric, și mândria, și bucuria senină sau protestul contra celor ce o strâmtorează. Părinții, strămoșii, devotamentul față de Sfânta Familie sunt ceea ce ne definesc ca oameni. Mesajul meu transmite o crispăre lăuntrică, dar și un fond moral popular: Nicăieri, nu vei fi mai împlinit decât acasă.

P.S. Muza mea este țara mea - România.

Notă: Autoarea (20 ani, Facultatea de Științe Juridice, Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați, jud. Galați) este câștigătoarea **Mențiunii pentru Eseu** la Concursul de creație literară "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, în cadrul Festivalului Internațional al Cărții "Axis Libri", Galați, 2019.

BOEMA

apler

www.boema.inforapart.ro